

Datum: november 2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding en juridische procedure	3
Aanleiding	3
Procedure	3
Inloopavond	3
2. Zienswijzen en commentaar	4
Reclamant 1	4
Reclamant 2	4
Reclamant 3	5
Reclamant 4	8
Reclamant 5	10
Reclamant 6	11
Reclamant 7	11
Reclamant 8	12
Reclamant 9	14
Reclamant 10	14
Reclamant 11	16
Reclamant 12	20
Waterschap Drents-Overijsselse Delta	22
Waterschap Noorderzijlvest	23
Gemeente Noordenveld	24
Staatsbosbeheer	25
Natuur en milieufederatie	26
Vogelbescherming Nederland	27
3. Inloopavond	31
Opmerkingen ontwerp-Structuurvisie en MER	31
Aandachtspunten voor de uitwerking	32
4. Staat van wijzigingen	33
Wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen	33
Wijzigingen naar aanleiding inloopavond	33
Wijzigingen naar aanleiding van motie gemeenteraad	33

1. Inleiding en juridische procedure

Aanleiding

De gemeente Assen wil de woonwijk Kloosterveen uitbreiden met ca 2.250 nieuwe woningen. De nieuwe woningen komen tussen de bestaande woonwijk en de Norgervaart aan de westkant en de N371 aan de zuidkant. De Structuurvisie Kloosterveen 2017-2035 geeft richting aan de globale inrichting van het gebied waar de nieuwe woningen zijn gepland. Het gaat om bepalende onderdelen, zoals de doorgaande wegen voor auto's, bussen, fietsers en wandelaars; de watergangen en de groene overgangen vanuit het huidige Kloosterveen en naar het omliggende landschap. De uitbreiding krijgt een groene, duurzame uitstraling.

Ten behoeve van de Structuurvisie Kloosterveen 2017-2035 is een Milieueffectrapport (MER) opgesteld. Hierin zijn de milieueffecten als gevolg van het nieuwe woongebied beschreven. Het MER is samen met de ontwerp-structuurvisie ter visie gelegd. De commissie m.e.r. heeft op 21 september 2017 een voorlopig advies over het MER uitgebracht. Hierin adviseert de commissie om het MER op enkele onderdelen aan te vullen. Naar aanleiding hiervan is een aanvulling d.d. 9 oktober 2017 opgesteld. De commissie m.e.r. heeft deze aanvulling beoordeeld, en vervolgens een definitief toetsingsadvies uitgebracht. De commissie m.e.r. oordeelt dat het MER incl. de aanvulling voldoende milieu-informatie bevat voor de besluitvorming over de structuurvisie.

Procedure

De ontwerp-structuurvisie heeft met ingang van 29 juni 2017 voor een periode van zes weken ter inzage gelegen. Gedurende deze periode is eenieder in de gelegenheid gesteld om zijn of haar reactie/zienswijzen omtrent de ontwerp-structuurvisie bij de gemeenteraad van Assen kenbaar te maken. Van deze mogelijk is gebruik gemaakt. In hoofdstuk 2 van deze nota wordt ingegaan op de zienswijzen die zijn ontvangen.

Inloopavond

Op dinsdag 11 juli 2017 is een inloopavond over de ontwerp-structuurvisie georganiseerd. Op deze avond zijn enkele opmerkingen gemaakt over de inhoud van de ontwerp-structuurvisie en het MER. Ook zijn aandachtspunten meegegeven voor de verdere uitwerking. In hoofdstuk 3 van deze nota wordt door de gemeente gereageerd op deze opmerkingen en aandachtspunten.

2. Zienswijzen en commentaar

Er zijn in totaal 19 zienswijzen ingediend. Eén zienswijze is te laat ingediend, en is daarom niet-ontvankelijk. De overige 18 zienswijzen zijn binnen de termijn ingediend en daardoor wel ontvankelijk. Hieronder worden deze 18 zienswijzen samengevat, beoordeeld en van een conclusie voorzien. Tevens wordt aangegeven of de zienswijze aanleiding geeft tot het aanpassen van de structuurvisie.

Reclamant 1

Reactie: Reclamant heeft bezwaren tegen het maken van een ontsluiting vanuit de nieuwe wijk naar de Libra. De weg is daarvoor te smal en niet op berekend op doorgangsverkeer.

Commentaar Het woongebied ten zuiden van de Drentse Hoofdvaart wordt primair ontsloten via de derde hoofdontsluiting. De gestippelde pijlen laten zien dat misschien ook verbindingen voor autoverkeer naar de bestaande woonwijk komen. Uitgangspunt is namelijk dat Kloosterveen als één geheel functioneert. Het interne autoverkeer binnen de wijk wordt zo verspreid. De verbindingen zijn niet bedoeld als hoofdroutes en worden dus ook ondergeschikt vormgegeven. Dit principe is vastgelegd in de structuurvisie.

Voor de nadere uitwerking geldt dat de gemeente de vrijheid wil houden de verbindingen te maken. In uitwerking worden definitieve keuzes gemaakt. Redenen daarvoor zijn:

- Voorlopig wordt voorzien dat deze woonvlek als laatste wordt ontwikkeld.
- Mede daardoor zijn exacte aantallen woningen voor het woongebied niet bekend.
- De gemeente wil vrijheid houden om tegen die tijd goed te kunnen anticiperen op de ontwikkelingsopgave.

De Libra is vormgegeven met een woonstraat zonder trottoirs. Inpassing van grote extra verkeersstromen is zeker niet gewenst. Maar enige toename is wel mogelijk.

Reactie: Reclamant heeft ook bezwaren tegen het plan om de rondweg (Balkenweg) meer te belasten met doorgaand verkeer. Het dijkje om de wijk richting Norgerbrug is onvoldoende om het verkeerslawaaai te dempen.

Commentaar: Indien noodzakelijk zullen geluidbeperkende maatregelen genomen worden. Dit is vastgelegd in de structuurvisie en bijbehorende MER.

Conclusie:

Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de structuurvisie aan te passen.

Reclamant 2

Reactie: Reclamant bekijkt elke verandering, elk plan wat afbreuk doet aan rust en uitzicht met argusogen. De twee aangegeven mogelijke ontsluitingen met 30 km naar de nieuwe bebouwing vanuit Sterrenbeeldenbuurt zijn volgens hem onmogelijk. Fietsdoorsteken en een noodvoorziening met weghaalpaaltje voor veiligheid zijn nog acceptabel. De Libra is dorps ingericht, met smalle straten, geen stoepen, zeer verkeersluw, kinderen lopen zo oprit af de straat op. Met meer verkeer is een stoep noodzakelijk, waarvoor geen ruimte aanwezig is.

Commentaar: Het woongebied ten zuiden van de Drentse Hoofdvaart wordt primair ontsloten via de derde hoofdontsluiting. De gestippelde pijlen laten zien dat misschien ook verbindingen voor autoverkeer naar de bestaande woonwijk komen. Uitgangspunt is namelijk dat Kloosterveen als één geheel functioneert. Het interne autoverkeer binnen de wijk wordt zo gespreid. De verbindingen zijn niet bedoeld als hoofdroutes en worden dus ook ondergeschikt vormgegeven. Dit principe is vastgelegd in de structuurvisie.

Voor de nadere uitwerking geldt dat de gemeente de vrijheid wil houden de verbindingen te maken. In uitwerking worden definitieve keuzes gemaakt. Redenen daarvoor zijn:

- Voorlopig wordt voorzien dat deze woonvlek als laatste wordt ontwikkeld.
- Mede daardoor zijn exacte aantallen woningen voor het woongebied niet bekend.
- De gemeente wil vrijheid houden om tegen die tijd goed te kunnen anticiperen op de ontwikkelingsopgave.

De Libra is vormgegeven met een woonstraat zonder trottoirs. Inpassing van grote extra verkeersstromen is zeker niet gewenst. Maar enige toename is wel mogelijk.

Reactie: Er is nog geen oplossing voor de bestaande wegenstructuur nabij de Norgervaartbrug. Elke verstandige oplossing vraagt volgens reclamant een ruime hoeveelheid extra wegaanleg ten oosten van de bestaande rotonde, met opstelstrook. Daardoor wordt de beschikbare ruimte voor woningbouw ten zuiden van de Hoofdvaart erg klein en te kostbaar voor de ingewikkelde wegvoorzieningen. Laat dan ook de woningbouw hier geheel vervallen en realiseer alleen een veilige en betaalbare ontsluiting met brug over de Hoofdvaart tussen de bestaande bouw (dierenarts en installatiebedrijf).

Commentaar: Provincie en de gemeenten Assen en Midden-Drenthe werken samen aan een passende verkeerskundige oplossing. In de structuurvisie zijn twee zoekgebieden opgenomen, één zoekgebied voor een nieuwe verknoping van de provinciale wegen N371 en N373 en één zoekgebied voor de aantakking van de derde hoofdontsluiting (een gemeentelijke weg) op de provinciale weg N371. De gemeente Assen streeft naar een oplossing waarbij aan de zuidzijde van de Hoofdvartsweg ruimte overblijft voor woningbouw.

Reactie: Door fietsverkeer naar de beide bestaande bruggen of een eventuele aan te leggen hoge oversteek bij de Polweg te verwijzen, kunnen de nieuwe wegen beperkt blijven in breedte.

Commentaar: Belangrijk is het fietsverkeer goed te bedienen. Daarom zal de nieuwe brug over de Hoofdvaart ook voor fietsverkeer geschikt zijn. De fietsverbinding richting Baggelhuizen/Pelinckbos wordt nader uitgewerkt waarbij de oversteek Polweg/N371 en de fietsoversteek bij de rotonde in beeld zijn voor verbetering van de verkeersveiligheid. Hoe het verdere verloop van de fietsstructuur ten zuiden van de Hoofdvaart er exact zal uitzien, wordt uitgewerkt als dit woongebied wordt ontwikkeld.

Reactie: Een mogelijke uitbreiding ten zuiden van de Hoofdvaart is niet alleen oneconomisch vanwege de te kleine schaal, maar betreft ook nieuwe planvorming met verwachte planschadeclaims van omwonenden.

Commentaar: Vanaf 2006 is bebouwing ten zuiden van de Hoofdvartsweg in beeld. In de door de gemeenteraad vastgestelde Structuurvisie Stadsrandzone is dit gebied aangeduid als woonlocatie onder de naam "Kloosterveen III Zuid".

Conclusie:

Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de structuurvisie aan te passen.

Reclamant 3

Reactie: De structuurvisie Kloosterveen 2017-2035 is in strijd met het beeldkwaliteitsplan zoals gepresenteerd in 1998. In genoemd bestemmingsplan (1998) zouden deze E-kavels (Sterrenbeeldenbuurt) meer bebouwingsmogelijkheden bieden wegens architectonische bijzondere woningen. Hiervan wordt in de voorliggende ontwerp-structuurvisie niets van terug gezien. Sterker

nog, voor een drietal kavels worden deze bebouwingsmogelijkheden juist teniet gedaan in het ontwerp. De ligging nabij de overgang naar het open landschap vraagt om vrijstaande woningen met lage gootlijn, afgedekt met kap. Hier is dus door de gemeentelijke richtlijn al een overgang gecreëerd naar het open landschap.

Commentaar: Bij het ontwikkelen van de Sterrenbeeldenbuurt is er - ten behoeve van de verkaveling, de ontwerpen voor woningen (door ontwikkelaars en particulieren) en om nieuwe bewoners te informeren - een verkaveling, een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan opgesteld. Hiermee is vooraf een beeld geschetst hoe de buurt er uit zou moeten komen te zien. Met de bouw van de Sterrenbeeldenbuurt is het beeldkwaliteitsplan gerealiseerd. Met het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan 'Kloosterveen 2012' zijn alle uitwerkingsplannen en beeldkwaliteitsplannen van Kloosterveen verenigd tot een nieuw ruimtelijk plan. Er wordt door reclamant aangegeven dat in het beeldkwaliteitsplan de woningen door een lagere gootlijn een overgang vormen naar het open landschap. Dit is vastgelegd in het bestemmingsplan 'Kloosterveen 2012'. Deze passage in het beeldkwaliteitsplan biedt echter geen garantie dat het aangrenzende landschap altijd open zal blijven. De structuurvisie biedt de mogelijkheid om tussen de Sterrenbeeldenbuurt en de in de toekomst te bouwen nieuwe woonbuurt een groene zone te maken gemiddeld 25 meter breed. Hiermee wordt een buffer tussen beide woonbuurten gemaakt (gecreëerd).

Reactie: Verzocht wordt af te zien van woningbouw in het gedeelte wat begrensd wordt tussen de Polweg, Drentse Hoofdvaart en de N371.

Commentaar: Deze wens van reclamant wordt niet gehonoreerd, er zijn geen ruimtelijke belemmeringen om in het bedoelde gebied woningen te bouwen. Dit deelplan staat als laatste deelgebied in de planning en komt in principe pas aan de orde als de wijk boven de Drentse Hoofdvaart is bebouwd. Overigens was in het Structuurplan Stadsrandzone (2006) en bij de gebiedsontwikkeling Norgerbrug (2012) ook al voorzien dat hier woningen konden komen.

Reactie: In afbeelding 1 is aan de oostrand van het plan een groenstrook geprojecteerd met een gemiddelde breedte van 25 m, inclusief bestaand groen. Langs de Polweg (fietspad) staat momenteel al bestaand groen. Dit betekent dat de nieuwe groenstrook relatief smal wordt. In een eerder ontwerpbestemmingsplan (bestemmingsplan Norgerbrug) was de groenstrook langs de Polweg veel breder. Verzocht wordt een breedte op te nemen zoals die in het ontwerpbestemmingsplan Norgerbrug was opgenomen.

Commentaar: De nu opgenomen breedte van gemiddeld 25 meter is een royale maat, die voldoende is voor een goede overgang tussen bestaand en nieuw woongebied.

Reactie: In de visiekaart is de te zien dat de gemeente twee verbindingen heeft geprojecteerd langs de Libra. In de Sterrenbeeldenbuurt, met name de Libra, Virgo en Geminisingel, zijn wegen niet geschikt om als extra verbindingen te dienen voor de beoogde uitbreiding. Deze wegen zijn relatief smal, alleen geschikt voor bestemmingsverkeer en niet bedoeld als verbindingsweg. Ook zal dit extra geluidsbelastingen veroorzaken voor de woningen in de directe omgeving. Dit is voor reclamant ontoelaatbaar. Verzocht wordt daarom de extra verbindingswegen te schrappen

Commentaar: Het woongebied ten zuiden van de Drentse Hoofdvaart wordt primair ontsloten via de derde hoofdontsluiting. De gestippelde pijlen laten zien dat misschien ook verbindingen voor autoverkeer naar de bestaande woonwijk komen. Uitgangspunt is namelijk dat Kloosterveen als één geheel functioneert. Het interne autoverkeer binnen de wijk wordt zo gespreid. De verbindingen zijn

niet bedoeld als hoofdroutes en worden dus ook ondergeschikt vormgegeven. Dit principe is vastgelegd in de structuurvisie.

Voor de nadere uitwerking geldt dat de gemeente de vrijheid wil houden de verbindingen te maken. In uitwerking worden definitieve keuzes gemaakt. Redenen daarvoor zijn:
Voorlopig wordt voorzien dat deze woonvlek als laatste wordt ontwikkeld.
Mede daardoor zijn exacte aantallen woningen voor het woongebied niet bekend.
De gemeente wil vrijheid houden om tegen die tijd goed te kunnen anticiperen op de ontwikkelingsopgave.

De Libra is vormgegeven met een woonstraat zonder trottoirs. Inpassing van grote extra verkeersstromen is zeker niet gewenst. Maar enige toename is wel mogelijk

Reactie: De voorgestelde aanpassing van de geluidswal ten zuiden van de Sterrenbeeldenbuurt zijn voor de direct aanwonenden (Virgo) onacceptabel gezien het verlies van uitzicht en waardedaling van de woning. In het beeldkwaliteitsplan Sterrenbeeldenbuurt 1998 is aangegeven dat door de opzet van de bebouwing veel woningen een doorkijkje bieden naar het open landschap. Door aanpassing van de geluidswal krijgt de wijk meer het karakter van een gesloten setting in plaats van een open leefbare woonwijk. Juist dit open karakter en verbinding/zicht op bos zijn destijds belangrijke factoren voor aankoop geweest.

Commentaar: Beeldkwaliteitsplannen en/of bestemmingsplannen bieden geen garantie dat de situatie in de toekomst ongewijzigd zal blijven. In de loop van de tijd kunnen planologische inzichten wijzigen. Uit nadere onderzoeken zal blijken of aanpassing van de geluidswal nodig is en zo ja in welke mate.

Reactie: Als gevolg van de voorgenomen uitbreiding zal er een toenemende geluidsbelasting zijn op de bestaande woningen door een hogere verkeersdruk. Hier is in het verleden al onderzoek naar gedaan door gemeente en provincie. Deze toename van geluidsbelasting is niet acceptabel. Verzocht wordt bij toenemende geluidsbelasting op de woningen passende maatregelen te nemen, zoals bron- en/of ontvangermaatregelen.

Commentaar: Bij de planuitwerking zal de geluidssituatie onderzocht worden conform de geldende wettelijke kaders en rekenmethoden. Als maatregelen nodig zijn, wordt eerst gekeken naar de bron, dan naar de overdracht, dan naar de ontvanger.

Reactie: In de ontwerp-structuurvisie staat dat de gemeente aan de zuidzijde van het plan een verkeersveilige oplossing onderzoekt voor de bestaande fiets- en wandelaar oversteken bij de Polweg. Verzocht wordt om inzage in de aanpak hiervan. Dit kan invloed hebben op het woongenot.

Commentaar: Uitgangspunt is een veilige fietsverbinding tussen Kloosterveen en de Baggelhuizerplas. Hiervoor zullen te zijner tijd de mogelijkheden worden onderzocht. Omwonenden zullen bij de planvorming worden betrokken.

Conclusie:

Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de structuurvisie aan te passen.

Reclamant 4

Reactie: De ontsluiting van de nieuwe wijk Kloosterveen is niet op orde. Er zitten knelpunten in de doorgangen vanaf Sterrenbeeldenbuurt naar de nieuwe wijk. Tijdens de inloopavond werden onduidelijke tekeningen getoond. Het is onduidelijk waar de doorgangen uiteindelijk komen, kennelijk kan dat zowel op de Libra als op de Virgo uitkomen. Deze wegen zijn echter veel te smal om extra verkeer te kunnen verwerken

Commentaar: Het woongebied ten zuiden van de Drentse Hoofdvaart wordt primair ontsloten via de derde hoofdontsluiting. De gestippelde pijlen laten zien dat misschien ook verbindingen voor autoverkeer naar de bestaande woonwijk komen. Uitgangspunt is namelijk dat Kloosterveen als één geheel functioneert. Het interne autoverkeer binnen de wijk wordt zo gespreid. De verbindingen zijn niet bedoeld als hoofdroutes en worden dus ook ondergeschikt vormgegeven. Dit principe is vastgelegd in de structuurvisie.

Voor de nadere uitwerking geldt dat de gemeente de vrijheid wil houden de verbindingen te maken. In uitwerking worden definitieve keuzes gemaakt. Redenen daarvoor zijn:

- Voorlopig wordt voorzien dat deze woonvlek als laatste wordt ontwikkeld.
- Mede daardoor zijn exacte aantallen woningen voor het woongebied niet bekend.
- De gemeente wil vrijheid houden om tegen die tijd goed te kunnen anticiperen op de ontwikkelingsopgave.

De Libra is vormgegeven met een woonstraat zonder trottoirs. Inpassing van grote extra verkeersstromen is zeker niet gewenst. Maar enige toename is wel mogelijk.

Reactie: De verkeersdruk op Norgerbrug neemt onvermijdelijk toe door de plannen. Dit is een knelpunt. De situatie op deze brug is onlogisch, onoverzichtelijk, de brug is veel te smal en door de bochten niet goed toegankelijk voor verkeer. Extra verkeersdruk kan deze brug niet verwerken en door de huidige inrichting zal dit zeker tot gevaarlijke situaties/ongelukken leiden. Eerst dit knelpunt oplossen, daarna pas wijk uitbreiden.

Commentaar: Het is juist dat een deel van het extra verkeer als gevolg van de uitbreiding van Kloosterveen over de brug in Norgerbrug richting Norg zal rijden (vice versa). De provincie is de wegbeheerder van de N371 en de N373 en heeft daarmee de verantwoordelijkheid voor de verkeersafwikkeling op deze wegen en ter plaatse van de brug. De gemeenten Assen en Midden-Drenthe en de provincie hebben afstemming over hun plannen en activiteiten rondom Norgerbrug en zijn in overleg om tot een passende oplossing te komen voor de situatie in en rondom Norgerbrug. Hierbij wordt ook uw zorg over de verzwaring van het verkeersaanbod betrokken en de daarmee samenhangende kwaliteit van het buurtschap Norgerbrug. De bewoners van Norgerbrug worden in dit proces betrokken. Zowel de gemeente Assen als de provincie zijn van mening dat de situatie op de Norgerbrug niet zodanig is dat eerst de situatie in/rondom Norgerbrug aangepast moet worden voordat de wijk Kloosterveen verder kan groeien.

Reactie: Volgens reclamant is de waterhuishouding van de nieuwe wijk Kloosterveen is niet op orde. Kennelijk moet de waterafvoer in de richting van de bestaande wijk. De oorspronkelijke huidige schouwsloten zijn hiervoor niet bedoeld. Bewoners van de huidige wijk worden daardoor met waterproblemen geconfronteerd. De nieuwe wijk moet worden voorzien van eigen separate en afdoende waterafvoer.

Commentaar: De nieuwe wijk wordt inderdaad voorzien van een eigen en afdoende waterafvoer. Dat geldt zowel voor het nieuwe deel boven als onder de Drentse Hoofdvaart. Het is niet de bedoeling dat de nieuwe delen via het bestaande Kloosterveen afwateren maar juist in westelijke

richting naar gemaal de Veenstra's Blokken (zuidelijk deel) dan wel naar het gemaal Kloosterveen (noordelijk deel).

Reactie: Er is volgens reclamant onvoldoende rekening gehouden met demografische ontwikkelingen. De regio Assen heeft aan nieuwe inwoners geen significante werkgelegenheid te bieden. Op termijn zal er sprake zijn van krimp in bevolkingsaantal en vergrijzing in inwonerssamenstelling. Daardoor op termijn juist minder behoefte aan eengezinswoningen. Bouwen van extra eengezinswoningen op langere termijn is dus eigenlijk creëren van leegstand. Dit zal de prijs van bestaande eengezinswoningen onder druk zetten met als gevolg dat de eigenaren van bestaande woningen met waardevermindering komen te zitten.

Commentaar:

Demografie

De toekomstige woningbehoefte in Assen is geraamd in het Woningmarktonderzoek Assen 2015, de onderlegger voor de Woonvisie Assen 2016. Deze behoefte-raming is o.a. gebaseerd op de provinciale bevolkingsprognose. Hoewel deze prognose voor een aantal Drentse gemeenten op termijn inderdaad krimp van het aantal inwoners voorziet, wordt voor Assen ook op langere termijn (tot 2039) nog steeds een groei van het aantal inwoners voorspeld. Bovendien wordt de woningbehoefte bepaald door de huishoudens-ontwikkeling. Ook wanneer het aantal inwoners gelijk blijft, zal het aantal huishoudens nog een tijdlang toenemen als gevolg van gezinsverdunding. Zelfs dan zal er nog steeds sprake zijn van een zekere groei van de woningbehoefte.

Werkgelegenheid

Zowel wat wonen als werkgelegenheid betreft heeft Assen een regionale functie. Dat betekent dat in Assen mensen wonen die in de regio werken en dat er in de regio mensen wonen die in Assen werken. De regio Groningen – Assen is de economische motor van het Noorden. In de afgelopen 10 jaar daalde de werkgelegenheid in Drenthe met 1,4%. In deze periode groeide de werkgelegenheid in Assen juist met 8,5%! Bovendien heeft Assen samen met Meppel momenteel de meeste banen per inwoner in Drenthe: 0,6. Provinciaal gemiddeld bedraagt het aantal banen per inwoner 0,4. De stelling dat Assen geen significante werkgelegenheid te bieden heeft is daarom niet juist. Bovendien zijn nieuwe inwoners niet per definitie afhankelijk van een baan in Assen.

Vergrijzing

De vergrijzing gaat inderdaad gepaard met een andere woonvraag. Dat blijkt ook uit het Woningmarktonderzoek Assen 2015, de basis voor de Woonvisie Assen 2016. Daaruit blijkt een groeiende belangstelling naar appartementen, maar ook groeiende belangstelling aan grondgebonden (eengezins) woningen met een gelijkvloers programma, zoals bungalows en patio-woningen. Deze belangstelling wordt ook nadrukkelijk gezien bij de groep die een nieuwe woning zoekt in Kloosterveen.

Vraag en aanbod

Met de doorontwikkeling van Kloosterveen wordt een belangrijk deel van het bouwprogramma uit de Woonvisie ingevuld. Dit bouwprogramma geeft een verdeling naar woningtypen en is gecijferd op basis van vraag en aanbod. Daar waar de vraag naar een bepaald woningtype volgens het Woningmarktonderzoek groter is dan het aanbod, is sprake van een tekort. Dit tekort wordt door nieuwbouw of verbouw van bestaande panden ingevuld. Dit betekent dat er met dit programma niet wordt gebouwd voor leegstand. Zoals in de afgelopen jaren is gebleken, zijn druk op prijzen en waardevermindering van woningen eerder een gevolg van veranderende economische omstandigheden.

Conclusie:

Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de structuurvisie aan te passen.

Reclamant 5

Reactie: In de MER worden verkeersbelastingen voor de Geminisingel berekend, terwijl de route in zijn geheel niet gespecificeerd wordt.

Commentaar: In het verkeersmodel is deze route schematisch opgenomen om te onderzoeken welke hoeveelheid verkeer een dergelijke verbinding zou aantrekken.

Reactie: Het doortrekken van de Geminisingel naar nieuwe zuidelijke deel van Kloosterveen is onmogelijk. De aanwezige bebouwing in het verlengde van de Geminisingel is destijds bewust zo gecreëerd dat geen toekomstig verkeer in die richting meer mogelijk zou zijn. Ook zijn de twee zeer nauwe (slechts 5,10 m brede) verbindingsstraten (woonstraten) Libra Noord/Libra Zuid richting Polweg welke ongeschikt zijn voor deze significante verkeersbelasting. Er wordt voor gepleit geen aansluiting via de Sterrenbeeldenbuurt te maken, maar het verkeer in het nieuwe zuidelijke deel van Kloosterveen via de derde hoofdontsluiting te laten rijden.

Commentaar: Het woongebied ten zuiden van de Drentse Hoofdvaart wordt primair ontsloten via de derde hoofdontsluiting. De gestippelde pijlen laten zien dat misschien ook verbindingen voor autoverkeer naar de bestaande woonwijk komen. Uitgangspunt is namelijk dat Kloosterveen als één geheel functioneert. Het interne autoverkeer binnen de wijk wordt zo gespreid. De verbindingen zijn niet bedoeld als hoofdroutes en worden dus ook ondergeschikt vormgegeven. Dit principe is vastgelegd in de structuurvisie.

Voor de nadere uitwerking geldt dat de gemeente de vrijheid wil houden de verbindingen te maken. In uitwerking worden definitieve keuzes gemaakt. Redenen daarvoor zijn:

- Voorlopig wordt voorzien dat deze woonvlek als laatste wordt ontwikkeld.
- Mede daardoor zijn exacte aantallen woningen voor het woongebied niet bekend.
- De gemeente wil vrijheid houden om tegen die tijd goed te kunnen anticiperen op de ontwikkelingsopgave.

De Libra is vormgegeven met een woonstraat zonder trottoirs. Inpassing van grote extra verkeersstromen is zeker niet gewenst. Maar enige toename is wel mogelijk.

Reactie: Reclamant vraagt naar de mogelijke consequenties op de waterhuishouding in de Sterrenbeeldenbuurt en Planetenbuurt. Met name een significante impact op de stand van het grondwater en eventueel een mogelijke noodzaak tot peilfluctuatie in de schouwsloten en gewijzigde afmetingen van schouwsloten (welke in privaat bezit zijn).

Commentaar: Er is onderscheid tussen enerzijds het aanpassen van het bestaand bestemmingsplan Kloosterveen ten aanzien van de schouwsloten in het bestaand Kloosterveen en anderzijds de voorliggende structuurvisie ten aanzien van het nieuwe Kloosterveen. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat de waterhuishouding in het nieuwe Kloosterveen invloed heeft op de (grond)waterpeilen in bestaand Kloosterveen. Hierover zullen ook afspraken gemaakt worden met het betreffende waterschap, hiertoe wordt een aparte waterberging aangelegd en wordt het water van de nieuwe buurt ten zuiden van de Drentse Hoofdvaart via het gemaal bij Smilde (Veenstra's Blokken) afgevoerd. Het klopt dat het waterpeil in de sloten en overige watergangen in bestaand Kloosterveen in de toekomst vaker kortdurend zullen stijgen, dan op dit moment het geval is. Dit heeft echter met de klimaatsverandering te maken (meer hevige korte buien). Hiervoor zijn de watergangen destijds ook aangelegd. Uit berekeningen blijkt dat de sloten zich bij zeer heftige buien wel kortdurend kunnen vullen, maar dat het water niet over de insteek komt. Met andere woorden tuinen, en zeker huizen, zullen vanuit de sloten, maar ook vanuit de straten, geen wateroverlast ervaren.

Reactie: Reclamant pleit voor geen extra waterafvoer van het nieuwe woongebied ten zuiden van de Hoofdvaart naar de Sterrenbeeldenbuurt (bijvoorbeeld via de schouwsloten die totaal onder bemeten zijn voor deze nieuwe taak).

Commentaar: De nieuwe wijk wordt voorzien van een eigen en afdoende waterafvoer. Dat geldt zowel voor het nieuwe deel boven als onder de Drentse Hoofdvaart. Het is niet de bedoeling dat de nieuwe delen via het bestaand Kloosterveen afwateren maar juist in westelijke richting naar het gemaal Veenstra's Blokken (zuidelijk deel) dan wel het gemaal Kloosterveen (noordelijk deel).

Conclusie:

Deze zienswijze vormt geen aanleiding om structuurvisie aan te passen.

Reclamant 6

Reactie: Reclamant heeft zorgen over de precieze locatie van een extra hoofdontsluiting over de Drentse Hoofdvaart. Onduidelijk is wat de gevolgen voor reclamant zijn. Reclamant is bang voor aantasting van het woongenot in de vorm van geluidsoverlast en drukte van verkeer naast en voor het huis. Het lijkt of ze worden afgesloten van Assen. Gevreesd wordt voor waardevermindering en vermindering woongenot. Verzocht wordt om persoonlijk op de hoogte te worden gehouden over de aanleg van de brug.

Commentaar: De derde hoofdontsluiting is voorzien in het onbebouwde deel van de Hoofdvaartsweg, ongeveer tegenover de huidige rotonde in de N371. Of de huidige Hoofdvaartsweg verbonden zal worden met de nieuwe hoofdontsluiting en/of met het nieuwe woongebied, is nu nog niet bekend. Daarom zijn nu stippellijnen op de visiekaart aangegeven. Bij de uitwerking van de eerste fase, zal samen met de bewoners van de Hoofdvaartsweg bekeken worden welke opties er zijn en welke consequenties die hebben. Vervolgens zal de gemeente hierin een keuze maken.

Conclusie:

Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de structuurvisie aan te passen.

Reclamant 7

Reactie: In uw documenten wordt volgens reclamant niet aangegeven dat er onderzocht wordt wat de gevolgen zijn voor het verdwijnen van het foerageergebied voor de ganzen en andere vogels uit Fochteloërveen. De akkers ten oosten van de Norgervaart worden met name in de winterperiode door duizenden ganzen bezocht. Ook door reeën uit Tonckensbos. Neem deze twee onderdelen op in het MER.

Commentaar: Het verdwijnen van foerageergebied van ganzen en zwanen uit het Fochteloërveen wordt uitgebreid behandeld in het rapport Passende Beoordeling (bijlage bij het MER). Conclusie is dat er meer dan voldoende foerageergebied over blijft voor de ganzen en zwanen uit het Fochteloërveen. Reeën zijn mobiel en flexibel en hebben in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden.

Reactie: Op tekeningen wordt een ruime grens tot de bestaande bebouwing aangehouden, echter in de tekst blijkt dat de grens van nieuwbouw tot bestaande bebouwing kleiner dan 100 m kan worden (opheffen milieuzones). Dit is een aantasting van het woongenot, waartegen bezwaar wordt gemaakt. Wees duidelijk hierover en houdt minimaal 100 m aan.

Commentaar: Het is juist dat als milieucirkels verdwijnen, ook de beperking om woningen te bouwen binnen deze cirkels verdwijnt. Er is geen aanleiding om een minimale afstand van 100 meter tot

bestaande bebouwing aan te houden. De nieuw te bouwen woningen leveren voor de directe omgeving weinig hinder op, ook op kleinere afstanden dan 100 meter kan een goed woon- en leefmilieu voor bestaande bebouwing worden gegarandeerd. De diepte van de bestaande kavels aan de Drentse Hoofdvaart ten westen van de Brasemstraat is gemiddeld ca. 80 meter (er zijn een paar die "slechts" 40 meter diep zijn). Bij de nadere uitwerking houden we rekening met de eigendomssituatie.

Reactie: De huidige bewoners van de Hoofdvaartsweg mogen niet geconfronteerd worden met (nog meer) verkeersoverlast of afsluitingen die ontstaan door de plannen zoals die nu voorliggen. Het zou een goede oplossing zijn om de verkeersdruk richting Drentse Hoofdvaart te verminderen door de Domeinweg als ontsluiting te gebruiken. Aan de gemeente wordt gevraagd hiernaar een onafhankelijk onderzoek uit te voeren.

Commentaar: De optie om een hoofdontsluiting van Kloosterveen op de N373/Norgervaart (ter plaatse van de Domeinweg) aan te sluiten, is in het kader van deze structuurvisie overwogen. De belangrijkste reden om geen westelijke ontsluiting aan te leggen, is dat het Kloosterveen-verkeer voor het overgrote deel oostelijk georiënteerd is. Aan de oostzijde liggen de stad Assen (met diverse werklocaties en andere voorzieningen) en de A28. Voor de verkeersafwikkeling is een westelijk gelegen derde hoofdontsluiting daarom weinig effectief, veel verkeer zal dan alsnog kiezen voor de eerste of tweede hoofdontsluiting. Verkeer dat over een westelijk gelegen ontsluiting terug naar Assen/de A28 zou rijden, zou ook last krijgen van het bestaande knelpunt bij de brug in Norgbrug. De optie is voldoende afgewogen en er is geen aanleiding voor nieuw onderzoek.

Reactie: Verder wordt gevraagd een goede ontsluiting te realiseren voordat er met een verdere uitbreiding gestart wordt, zodat geen overlast voor de huidige bewoners aan de Hoofdvaartsweg ontstaat.

Commentaar: De gemeente heeft al langere tijd aandacht voor de verkeerssituatie op de Hoofdvaartsweg. Na vaststelling van de structuurvisie gaat de eerste planfase uitgewerkt worden. Deze fase grenst aan de Hoofdvaartsweg noordzijde. In deze uitwerking zal ook gekeken worden naar de mogelijkheid en wenselijkheid om een autoverbinding te maken met de Hoofdvaartsweg noordzijde. De aanwonenden en grondeigenaren worden betrokken bij de planuitwerking van fase 1. Daarbij zal ook een doorkijk gemaakt kunnen worden naar de latere fasen en de relatie tussen de derde hoofdontsluiting en de Hoofdvaartsweg.

Conclusie:

Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de structuurvisie aan te passen.

Reclamant 8

Reactie: Momenteel zijn reclamanten in gesprek met de gemeente Assen betreffende de verkeerssituatie op de Hoofdvaartsweg, die veelvuldig als ontsluitingsweg van en naar (Boven)Smilde, Norg en Veenhuizen gebruikt wordt. De maximale snelheid van 30 km/uur wordt ruimschoots overschreden. Veelvuldig doen zich gevaarlijke situaties voor voor bewoners en gebruikers van de Hoofdvaartsweg. Het is zeer wenselijk dat de gemeente zorgt voor de totstandkoming van verkeerssluwigheid op de Hoofdvaartsweg. Naast de snelheidsbeperkende maatregelen die in 2017 en 2018 gerealiseerd zullen worden, is afsluiting van de weg nodig. Zo kan sluisverkeer niet langer de weg gebruiken.

Commentaar: Het proactief meedenken van reclamanten wordt gewaardeerd. Er is al langere tijd aandacht voor de verkeerssituatie op de Hoofdvaartsweg en dit wordt voortgezet. In de structuurvisie is aangegeven dat de aansluiting tussen de Hoofdvaartsweg en het (nieuwe) woongebied met de bewoners/grondeigenaren uitgewerkt zal worden.

Reactie: De reclamanten zien een afsluiting van de Hoofdvaartsweg alleen zitten als deze plaatsvindt aan de zijde van de Norgervaart. De bewoners zijn Assenaren, Assen-gericht. Ze willen ontsloten worden aan de zijde van de nieuw aan te leggen derde ontsluiting, nabij de nieuw te realiseren autobrug. Ze willen niet in belangrijke mate afgesloten worden van de Asser voorzieningen. Niet alle bewegingen gebeuren per fiets, een ontsluitingsmogelijkheid voor autoverkeer aan de zijde van de nieuw te realiseren derde ontsluitingsweg is daarom noodzaak. Ook vindt op diverse plekken aan de Hoofdvaartsweg woninggebonden bedrijvigheid plaats, gericht op klanten die vooral uit Kloosterveen komen.

Commentaar: Binnenkort wordt fase 1 van het te ontwikkelen gebied uitgewerkt. Deze fase grenst aan de Hoofdvaartsweg noordzijde. In deze uitwerking zal ook gekeken worden naar de mogelijkheid en wenselijkheid om een autoverbinding te maken met de Hoofdvaartsweg noordzijde. De aanwonenden en grondeigenaren worden betrokken bij de planontwikkeling van fase 1. Daarbij zal ook een doorkijk gemaakt kunnen worden naar de latere fasen en de relatie tussen de derde hoofdonsluiting en de Hoofdvaartsweg. De wenselijkheid en onwenselijkheid van een knip kan dan ook besproken worden.

Reactie: De aanleg van een viaduct is mogelijk een beter alternatief dan een bedienbare brug als onderdeel van de derde hoofdonsluiting. Een medewerker van de gemeente heeft aangegeven dat het inderdaad om een viaduct zou kunnen gaan. Gevraagd wordt om duidelijkheid te geven of de ontsluiting via een viaduct of een beweegbare brug moet gaan verlopen.

Commentaar: In beginsel wordt dit een beweegbare brug, vergelijkbaar met de bruggen in de eerste en tweede hoofdonsluiting.

Reactie: De gemeente heeft inmiddels overeenstemming met Oldenburger. Het zou mogelijk moeten zijn om over dit perceel een ontsluiting naar het nieuwe deel van Kloosterveen aan te leggen. Er hoeft dan geen ontsluiting van de Hoofdvaartsweg nrs.176-196 via een directe aansluiting op de nieuwe te realiseren derde hoofdonsluiting plaats te vinden. Wel moet ook hierbij de afsluiting aan de zijde van de Norgervaart worden gerealiseerd, zodat sluipverkeer uit het nieuw te realiseren Kloosterveen via de Hoofdvaartsweg naar de Norgervaart wordt voorkomen.

Commentaar: Deze optie wordt bij de nadere uitwerking van de plannen betrokken.

Reactie: Reclamanten geven aan niet te zijn gehoord in de visie van het Buurtschap Norgerbrug. De visie die het buurtschap inbrengt is dat het buurtschap aan de zijde van de gemeente Midden-Drenthe volledig autovrij wordt en alleen toegankelijk voor bestemmingsverkeer en een derde hoofdonsluiting via een bocht naar links, achter de kavels van de "Hoofdvaartsweg-bewoners". Verder een hoge geluidswal om de verkeersoverlast voor de bewoners van de Hoofdvaartsweg te beperken. Reclamanten zien niets in deze visie.

Commentaar: Het is aan de provincie om te besluiten tot aanpassing van provinciale wegen. Hierbij betreft de provincie ook de zorg over de verzwaring van het verkeersaanbod en de daarmee samenhangende kwaliteit van het buurtschap Norgerbrug. De provincie stemt hierin af met de gemeenten Midden Drenthe en Assen en betreft de bewoners van Norgerbrug bij de verdere planvorming. De gemeente Assen is echter geen voorstander van de verlegging van de N373 zoals door de bewoners van het buurtschap Norgerbrug voorgesteld, mede vanwege de redenen die de bewoners Hoofdvaartweg noemen. Zie ook beantwoording bij de zienswijze van reclamant 10.

Reactie: Het poldergebied van de uitbreiding van Kloosterveen zal worden gerealiseerd en aanzienlijk worden verhoogd. Dit kan gevolgen hebben voor de lager gelegen woningen aan de Hoofdvaartsweg. De huizen liggen hoger als de achterliggende polder, terwijl veel van de percelen

achter de woningen op gelijke hoogte liggen met het huidige achterliggende grondgebied. Worden de streefpeilen in het waterdocument (Bijlage 6) ook van toepassing voor de bestaande woningen aan de Hoofdvaartsweg? Het zijn oudere woningen op stroken gefundeerd. Wijziging van grondwaterstanden kan invloed hebben op het verzakken van de fundering. Gevraagd wordt om een onderbouwde visie of de voornoemde belanghebbenden risico lopen en welke eventuele maatregelen getroffen worden.

Commentaar: Reclamant vraagt terecht aandacht voor de eventuele wijziging van (grond)waterpeilen in het nieuwe Kloosterveen en het effect daarvan op de bestaande (grond)waterpeilen ter plaatse van de bestaande woningen aan de Hoofdvaartsweg. Bij de uitwerking van de toekomstige bestemmingsplannen, die grenzen aan de bestaande woningen, zal goed onderbouwd worden hoe omgegaan wordt met de (grond)waterpeilen. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk om een waterscheidende sloot tussen de bestaande bebouwing en nieuwbouw te realiseren. Deze sloot kan het verschil in maaiveld opvangen en het toestromende grondwater van de hoger gelede nieuwbouw afvangen.

Conclusie:

Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de structuurvisie aan te passen.

Reclamant 9

Reactie:

Reclamanten willen percelen Q6929 en Q6779 gebruiken voor (bedrijfs) woningbouw. Op deze percelen is nu een met vraagteken ingetekende ontsluiting aangegeven.

Commentaar: Achter de betreffende percelen is fase 1 van het te ontwikkelen gebied gepland. Deze fase gaat als eerste uitgewerkt worden. In deze uitwerking zal ook gekeken worden naar de mogelijkheid en wenselijkheid om een verbinding (autoverkeer, fietsverkeer, voetgangers of een selectie daarvan) te maken tussen de Hoofdvaartsweg en fase 1. De aanwonenden en grondeigenaren worden betrokken bij de planuitwerking van fase 1.

Reactie: Percelen zijn niet meegenomen in de structuurvisie. Sinds 2009 verzoeken reclamanten de gemeente om een vergunning tot bouwen. Verzoeken wederom de bestemming 'wonen' aan het perceel te verlenen (lintbebouwing voor eigen gebruik), conform eerdere mondelinge afspraken (in 2003).

Commentaar: De percelen liggen binnen de plangrenzen van de structuurvisie (dit zal op de visiekaart en in de toelichting worden verduidelijkt). De structuurvisie geeft een ontwikkelvisie voor het gehele plangebied en is niet opgesteld om afwegingen te maken over toevoeging van individuele woningen. Voor de Hoofdvaartsweg Noordzijde geldt dat ingezet wordt op behoud van de aanwezige lintbebouwing. De afweging of in dit lint ruimte is voor het toevoegen van woningen, wordt gemaakt in de uitwerking van de plannen.

Conclusie:

Deze zienswijze vormt aanleiding om de structuurvisie aan te passen. Op de visiekaart en in de toelichting zal worden verduidelijkt dat de percelen binnen het plangebied van de structuurvisie liggen.

Reclamant 10

Reactie: De voorziene ontsluiting van deze wijk zal volgens reclamanten wel degelijk leiden tot verzwaring van het verkeersaanbod in het buurtschap. Uit het MER blijkt dat dit om 12.000

voertuigen per etmaal gaat over de N373 en 12.200 over de N371 van en naar Smilde. Vijf jaar geleden betrof dit nog 7500 voertuigen (MER 2012).

Commentaar: De genoemde 7500 mvt/etmaal was de prognose voor de N373 ten oosten van de Norgerbrug. Dit getal betrof de autonome ontwikkeling 2030, dus zonder omlegging van de N373 om het buurtschap en zonder uitbreiding van Kloosterveen. De genoemde 12.000 mvt/etmaal betreft de N373 ten noorden van de brug. Niettemin zal ook de N373 ten oosten van de brug drukker worden als Kloosterveen wordt uitgebreid.

Reactie: In de afgelaste plannen van 2012 werd een dergelijke toename rond Norgerbrug als zeer onwenselijk geacht. Hier lijkt in de huidige structuurvisie geen enkele aandacht voor te zijn. Omdat het buurtschap het extra verkeersaanbod te verwerken krijgt, kunnen reclamanten zich niet vinden in het huidige plan voor de ontsluiting van Kloosterveen.

Commentaar: Met de voorgestelde ligging van de nieuwe ontsluiting van Kloosterveen, aan de oostkant van Norgerbrug, wordt het buurtschap zo goed mogelijk ontzien wat betreft extra verkeersbelasting. Merendeel van het verkeer van de uitbreiding komt van en gaat richting Assen/A28. Dit verkeer komt niet door Norgerbrug. Daarnaast is de provincie van plan de N371 en N373 op een andere wijze met elkaar te verknopen. Dit volgt een eigen planproces waarvan de provincie de trekker is. In de structuurvisie is hiervoor een zoekgebied opgenomen, waarbij de grenzen aan de westzijde zijn ingegeven door het grondgebied van Assen. De provincie en de gemeenten Assen en Midden-Drenthe zijn in overleg om tot een passende verkeerskundige oplossing te komen voor de situatie in en rondom Norgerbrug. Hierbij wordt ook uw zorg over de verzwarende van het verkeersaanbod betrokken en de daarmee samenhangende kwaliteit van het buurtschap Norgerbrug. De bewoners van Norgerbrug worden in dit proces betrokken.

Reactie: Reclamanten komen met een alternatieve oplossing: leg de ontsluitingsweg richting Norg/Veenhuizen aan door de wijk zelf en sluit de Norgerbrug af voor snel- en agrarisch verkeer. Dit alternatief werd reeds aangedragen door raadsleden van de ChristenUnie van Midden-Drenthe. Volledigheidshalve is de schets van dit alternatief toegevoegd.

Commentaar: De gemeente Assen heeft een opgave om woningbouw te ontwikkelen en heeft daarvoor voorliggende structuurvisie opgesteld. Daarnaast wil de provincie tot een andere verknoping komen van de N371 en N373 en zal daarvoor een eigen planproces doorlopen. De gemeente Assen vindt een provinciale weg door haar woonwijk onwenselijk. Ook bij de gebiedsontwikkeling Norgerbrug (2012) had deze variant niet de voorkeur. Daarom is het door reclamanten voorgestelde alternatief geen optie voor Assen.

Reactie: De gemeente Assen, Midden-Drenthe en de provincie hebben toegezegd dat, indien er in de toekomst wijzigingen zouden zijn in de bestemmingsplannen rondom Norgerbrug, de burgers hierin betrokken zouden worden. Deze activiteiten vanuit de gemeenten en de provincie worden als zeer onvoldoende ervaren. Op aangedrongen wordt dit op korte termijn te veranderen. Dit standpunt wordt ook richting provincie en gemeente Midden-Drenthe naar voren gebracht.

Commentaar: De provincie heeft reclamanten reeds een brief gestuurd, waarin uitgelegd wordt dat de provincie de bewoners van buurtschap Norgerbrug zal betrekken bij de verdere planvorming rondom de N371 en N373.

Conclusie:

Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de structuurvisie aan te passen.

Reclamant 11

Reactie: Bij het lezen van de volledige MER ontstaat een compleet beeld van het structuurplan. In de samenvatting MER en de vertaling naar de structuurvisie zijn nogal wat items lichtzinnig behandeld of niet opgenomen.

Commentaar: In de samenvatting van de MER en de toelichting op de structuurvisie zijn voor de leesbaarheid alleen de grote lijnen opgenomen, de volledige informatie staat in het MER zelf.

Reactie: Het onderwerp duurzaamheid wordt selectief gebruikt. Voor reclamant is duurzaamheid: een wereld achterlaten zonder een steeds toenemende schuldenlast van overheden voor de mensen na ons. Dus in principe niet meer dan noodzakelijke energie, materiaal en materieel (dus ook geld) gebruiken om plannen te realiseren. Sober en doelmatig inrichten kan met vakkennis en kennis van natuur een mooi resultaat opleveren.

Commentaar: Deze opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen

Reactie: Hierbij wordt Messchenveld als voorbeeld gegeven. Een groot bouwrijp gebied met wegen, riolen, kabels en leidingen. Hiervoor moeten op dit moment als reserveringen (straten- en wegenfonds, rioolvervanging, kabels en leidingen) plaatsvinden voor huidig/toekomstig onderhoud en vervanging, terwijl als gevolg van het ontbreken van bebouwing geen inkomsten worden opgebracht in de vorm van OZB, rioolrechten en aansluitingen van nutsbedrijven. Dit is niet echt duurzaam.

Commentaar: Reclamant wordt bedankt voor zijn input. Om een herhaling van de situatie bij Messchenveld te voorkomen wordt de nieuwe woonwijk gefaseerd aangelegd.

Reactie: In de structuurvisie wordt de mogelijkheid geopperd om het voor woningen bestemde terrein op te hogen om een goede drooglegging te krijgen. Hiervoor wordt door ontgraving vrijkomende grond en grond van elders gebruikt. Echter, deze grond bestaat hoofdzakelijk uit veen en vormen van leem en is dus niet geschikt om als ophooggrond te dienen. Vrijkomend geschikt zand wordt in de wegcunetten gebruikt.

Commentaar: Grond die vrijkomt en niet geschikt is voor ophoging van woonvlakken wordt elders in het plan gebruikt (bijvoorbeeld in de natuurontwikkelingszone) of afgevoerd naar een andere locatie waar deze wel toepasbaar is. Door het plangebied op te hogen ontstaat meer ruimte voor waterberging en wordt de kans op wateroverlast als gevolg van overstroming uit de Norgervaart beperkt.

Reactie: Is ook gedacht aan verlaging van het waterpeil in dit gebied? Dit kan zonder problemen als tussen bestaand en nieuw Kloosterveen een stuw wordt geplaatst.

Commentaar: Op dit moment staat er al een stuw tussen bestaand en nieuw Kloosterveen (aan de Domeinweg). Voor wat betreft het westelijk deel van het nieuwe deel van Kloosterveen wordt zeker gedacht aan een peilverlaging ten aanzien van het huidige Kloosterveen. Daarbij moet gedacht worden aan enkele tientallen centimeters. Het peil zal echter nooit lager worden dan het huidige zomerpeil van het waterschap Drents Overijsselse Delta. Het verlagen van het peil waardoor het plan niet hoeft te worden opgehoogd, is ten eerste niet verstandig aangezien het (maximale) peil van het waterschap in de Norgervaart bij eventuele dijkbreuk dan gevaar op kan leveren voor de woningbouw. Ten tweede zou het verlagen van de grondwaterstand in de nieuwe wijk betekenen dat het gebied met een eeuwig durende bemaling moet worden drooggehouden. Dit is gezien de energielast niet duurzaam.

Reactie: Ook kan zonder problemen in extreme situaties een wat hoger hoogwaterpeil worden toegestaan. Sloten op achtererven van woningen op eigen grond gebruiken om regenwater van daken en percelen af te voeren en te bergen is doelmatig. Smeltwater van sneeuw op bevroren grond verdwijnt in de sloot en brengt geen schade aan beplanting. Realiseer je wel dat extreme buien zeer lokaal en zeldzaam zijn. Je kunt niet tegen alles maximale maatregelen nemen. Kortdurend water op straat is geen probleem.

Commentaar: Kortdurend water op straat is geen probleem. In het nieuwe Kloosterveen komen, in tegenstelling tot het bestaande deel van Kloosterveen, geen sloten op achtererven. Alle watergangen zullen in het openbaar gebied gerealiseerd worden.

Reactie: Verzocht wordt bij de keuze voor het waterpeil bij calamiteiten alert te zijn op het bouwen van parkeerkelders waarbij daglichttoetreding via openingen in de waterkerende muur plaatsvindt. Dit heeft helaas niet plaatsgevonden bij de parkeerkelder onder de flat Caro van Eyckweg. Hier is de daglichttoetreding zo laag geplaatst dat bij een wat hoger waterpeil in de vijver (waterberging) de parkeerkelder vol liep. Hiermee verviel de mogelijkheid van flexibel omgaan met de noodzakelijke waterberging.

Commentaar: Reclamant wordt bedankt voor het advies.

Reactie: Reclamant verzoekt om een reële schatting te maken van de verharding per gemiddelde woning (globaal woningen met garage oppervlak ong. 90 m²), openbare wegen en paden per woning (ong. 70 m²), eigen erfverharding (ong. 70 m²) en dit totale oppervlak vermenigvuldigen met het aantal woningen en een zware regenbui met een intensiteit van bijv. 50 mm/30 minuten. Stel een tijdelijke acceptabele peilstijging van bijv. 0,50 m in de waterberging en het benodigde oppervlak aan berging is bepaald. Dit is ook aangegeven in de MER. Vanuit duurzaamheid (energieverbruik en materiaalverbruik) is dit niet meer nodig.

Commentaar: Bij de uitwerking van deelplannen zal telkens worden berekend hoeveel waterberging precies nodig is. Uitgangspunt is om het watersysteem robuust in de richten. Ook zal rekening worden gehouden met tijdelijke peilstijgingen.

Reactie: Volgens reclamant brengt een waterpartij dicht langs de Norgervaart risico's met zich mee. Nu al is het waterpeil in de Norgervaart hoger dan het huidige maaiveld. In de structuurvisie is sprake van een verschil in waterpeil van ca. 1,50 m. Is er wel noodzaak om zoveel wateroppervlak aan te leggen? De locatie vlak naast de kering langs de Norgervaart brengt risico's met zich mee (kwel vanuit vaart en daardoor mogelijk uitspoeling van zand uit dijklichaam, gravende waterdieren).

Commentaar: Er zijn een aantal redenen om juist in het laagste deel van de polder een waterberging te maken: lage ligging, water kan er makkelijk onder vrij verval komen, geen huizen mogelijk in verband met geluid afkomstig van de N373, landschappelijke inpassing nieuw Kloosterveen etc. De aangrenzende woonvlekken zullen te zijner tijd dusdanig opgehoogd worden dat bij een dijkdoorbraak de huizen niet kunnen onderlopen. De aanleg van het gehele watersysteem en de waterberging gebeurt in nauw overleg met het waterschap en provincie, beide bewakers van de waterkering tussen Norgervaart en toekomstige waterberging. Het nieuwe deel van Kloosterveen zal zo duurzaam mogelijk ingericht worden (ook qua grondgebruik en aanleg van waterberging).

Reactie: In de structuurvisie staat dat de riolering bij voorkeur niet in grondwater mag liggen. Wellicht een reden om het maaiveld op te hogen. Het overgrote deel van een rioolstelsel ligt altijd in grondwater. Daarnaast fluctueert de grondwaterstand tussen zomer en winter nogal, zie de kaart van grondwaterstanden.

Commentaar: Er wordt voor gekozen een zo hoog mogelijk liggend rioolstelsel ten aanzien van het grondwater, ook bedacht vanuit de methode van aanleg. Hoe dieper een rioolstelsel in het grondwater wordt aangelegd, hoe meer water tijdens de aanleg moet worden bemalen. Dit is niet alleen kostenverhogend, maar kost ook veel energie (bemaalingspompen) en is niet duurzaam. Door het riool zo droog mogelijk te leggen zal ook bij toekomstig onderhoud het riool makkelijker te bereiken zijn.

Reactie: Het lijkt erop dat de huidige structuurvisie een voortbordursel is van het eerdere bestemmingsplan. Destijds was geen sprake van een derde hoofdontsluiting naar de N371. Met name de keuze voor een permanente deelontsluiting via bestaande straten is daar een overblijfsel van (bij aanvang goedkoop te realiseren). Deze keuze is strijdig met de SVIR. Op blz. 10 van het MER verklaart de gemeente deze visie relevant voor Kloosterveen ten aanzien van waarborgen kwaliteit leefomgeving en duurzame verstedelijking. Deze SVIR is ook van toepassing op de eerste hoofdontsluiting en de Balkenweg langs de Sterrenbeeldenbuurt en Planetenbuurt.

Commentaar: Uit het MER volgt dat enkele wegen die langs bestaande woningen en buurten liggen aanmerkelijk drukker worden. Dit geldt bijvoorbeeld voor de eerste hoofdontsluiting en de N371/Balkenweg. Voor de bescherming van het woon- en leefmilieu van deze woningen en buurten geldt wetgeving (bijv. voor geluid en lucht). Bij de uitwerking van deelplannen zal de gemeente deze wetgeving toepassen. Er zijn dus wettelijke waarborgen. Maar ook afgezien daarvan wordt het behouden van een goede woonkwaliteit voor alle bewoners in Assen als belangrijk gezien.

Reactie: In de opzet van het huidige Kloosterveen is de wijk opgedeeld in twee gebieden voor wat betreft de hoofdontsluiting voor autoverkeer. Zo is een denkbeeldige lijn betrokken van zuidoost naar noordwest (tuincentrum naar scholencomplex) die het niet aantrekkelijk maakt om met deze auto deze denkbeeldige lijn over te steken naar het andere gebied en bijbehorende hoofdontsluiting. De verkeersstructuur en stedenbouwkundige invulling heeft op die manier gestalte gekregen.
Commentaar: Dit is juist, met dien verstande dat de lijn niet een 'knip' betreft. Ook is het gebied ten westen van de lijn nog lang niet afgerond, hier is nog een groot aantal woningen (1.350) voorzien in het voormalige Kloosterveen II.

Reactie: Door gebruik te maken van de bestaande verkeersstructuur voor de deelontsluiting van de nieuwbouw veroorzaakt de gemeente een groot probleem voor bestaande bewoners die in woonstraten wonen en straks aan een vorm van wijkontsluiting wonen. Tevens voor bewoners aan wijkontsluitingswegen die bijna een verdubbeling van het autoverkeer kunnen verwachten.

Commentaar: In de structuur met alleen een eerste en tweede hoofdontsluiting was reeds rekening gehouden met de afronding van geheel voormalig Kloosterveen II. Ook de inzet van bijvoorbeeld de Rosa Spierweg was in eerdere plannen al voorzien. Verwezen wordt naar de analyse in paragraaf 5.8.2.2 van het MER. De toename van het autoverkeer op bestaande wegen was dus al voorzien en ook voorzienbaar voor bewoners. In planvorming is nadrukkelijk aandacht geweest voor de verkeerstoenames in bestaand Kloosterveen. De gemeente is dan ook van mening dat nu een plan voorligt dat geen grote verkeersproblemen met zich meebrengt.

Reactie: De gemeente kiest voor een vorm van wijkontsluiting langs scholen terwijl juist in het verleden gekozen is voor een verkeersluwe locatie helemaal aan het einde van de denkbeeldige verkeerskundige luwe scheidingslijn zuidoost-noordwest. Denkt de gemeente dat een deel van het autoverkeer afkomstig van de nieuwe wijk via de straten waaraan scholen zijn gevestigd, gemengd met het halen en brengen verkeer van ouders bij de school de wijk gaat verlaten via deze route?

Commentaar: Er wordt geen hoofdwegenstructuur direct langs het scholencluster aangelegd. In de planvorming is nadrukkelijk aandacht geweest voor verwachte verkeerstoenames bij het scholencluster. Dit heeft geleid tot wijzigingen in de plannen. Zo buigt de derde hoofdontsluiting in

het noorden meer in oostelijke richting af dan oorspronkelijk de bedoeling was (zie blz. 93 plan-MER). Op deze manier wordt het voor bewoners in de noordoostelijke hoek van Kloosterveen aantrekkelijker om direct voor de derde hoofdontsluiting te kiezen in plaats van ontsluiting via de Boomgaard en Aletta Jacobsweg. In voorliggende structuurvisie is de verwachte verkeerstoename rondom het scholencluster acceptabel. Bij de verdere uitwerking zal nadrukkelijk worden gekeken naar behoud van een veilige schoolomgeving en veilige schoolroutes.

Reactie: Ontsluiting Sterrenbeeldenbuurt. Het is onjuist te bepalen om het woongebied zuidelijk van de Drentse Hoofdvaart via de Sterrenbeeldenbuurt te ontsluiten. Beide eindstraten zijn wegen van 5 m breed met hagen en dergelijke op particuliere grond. Er is ontworpen zonder rekening te houden met een extra ontsluiting van het achterliggend gebied. De SVIR waarborgt de kwaliteit van de leefomgeving en duurzame stedelijke verbetering; er is bescherming tegen geluidsoverlast en veiligheidsrisico's. De voorgestelde ontsluiting lijkt hiermee in strijd. Logischer is het de te ontsluiten naar de Hoofdvaartsweg. Hier kan op korte termijn gebouwd worden indien er een afgerond plan wordt ontworpen en waarop zo nodig verder kan worden geborduurd als er duidelijkheid bestaat over verlegging van de N371.

Commentaar: Het woongebied ten zuiden van de Drentse Hoofdvaart wordt primair ontsloten via de derde hoofdontsluiting. De gestippelde pijlen laten zien dat misschien ook verbindingen voor autoverkeer naar de bestaande woonwijk komen. Uitgangspunt is namelijk dat Kloosterveen als één geheel functioneert. Het interne autoverkeer binnen de wijk wordt zo gespreid. De verbindingen zijn niet bedoeld als hoofdroutes en worden dus ook ondergeschikt vormgegeven. Dit principe is vastgelegd in de structuurvisie. Voor de nadere uitwerking geldt dat de gemeente de vrijheid wil houden de verbindingen te maken. In uitwerking worden definitieve keuzes gemaakt. Redenen daarvoor zijn:

- Voorlopig wordt voorzien dat deze woonvlek als laatste wordt ontwikkeld.
- Mede daardoor zijn exacte aantallen woningen voor het woongebied niet bekend.
- De gemeente wil vrijheid houden om tegen die tijd goed te kunnen anticiperen op de ontwikkelingsopgave.

De Libra is vormgegeven met een woonstraat zonder trottoirs. Inpassing van grote extra verkeersstromen is zeker niet gewenst. Maar enige toename is wel mogelijk.

Reactie: De door de gemeente gekozen deelontsluiting heeft tot gevolg dat de eerste hoofdontsluiting van Kloosterveen een grote toename van de verkeerslast te verduren krijgt. In de MER is sprake van hoge verkeersintensiteiten, verkeersonveilige situaties en (deels hoge) geluidshinder voor bestaande woningen. Het oplossen van deze problemen gaat veel geld kosten en geeft veel onvrede bij bewoners.

Commentaar: In de structuur met alleen een eerste en tweede hoofdontsluiting was reeds rekening gehouden met de afronding van geheel (voormalig) Kloosterveen II. Ook de inzet van bijvoorbeeld de Rosa Spierweg was in eerdere plannen al voorzien. Wij verwijzen naar de analyse in paragraaf 5.8.2.2 van het MER. Een deel van toename van het autoverkeer op bestaande wegen was dus al voorzien en ook voorzienbaar voor bewoners. Voor geluidshinder langs de eerste en tweede hoofdontsluiting zijn maatregelen voorzien (stille asfalttypen).

Reactie: Reclamant heeft een opmerkingen over aanpassing (reconstructie) van de Kloosterrotonde. Destijds is een enkelvoudige rotonde uitgevoerd. Na een paar jaar liep het verkeer vast en is een 2-strooks rotonde aangelegd. Qua ruimtegebruik wordt het nu moeilijk om de kruising met VRI aan te leggen.

Commentaar: Een VRI kan op termijn noodzakelijk blijken te zijn. Als dit actueel wordt zal de inpassing worden onderzocht.

Reactie: Het moet verder mogelijk zijn de derde ontsluiting eerst aan te leggen en dit te gebruiken als aan- en afvoer van materialen en materieel en als enige ontsluiting voor deze nieuwe wijk. Er kunnen dan heel goed langzaam verkeersverbindingen worden aangelegd via bestaande infrastructuur. Tevens een noodontsluiting via bijvoorbeeld de Rosa Spierweg voor autoverkeer die bij calamiteiten wordt opengesteld behoort daartoe.

Commentaar: Het moment van aanleg van de derde hoofdontsluiting is nog niet bepaald. In fase 1 zal de derde hoofdontsluiting nog niet gerealiseerd zijn en zal het bestaande wegennet worden benut voor bouwverkeer. Onderzocht wordt welke maatregelen getroffen kunnen worden om de overlast door bouwverkeer zoveel mogelijk te beperken (zie ook pagina 25 van de Plan-MER)

Reactie: In de structuurvisie wordt de Planetenbuurt qua verkeer en geluid nooit genoemd of beschouwd. Op blz. 82 van het MER zijn wel geluidsonderzoeken uitgevoerd voor Sterrenbeeldenbuurt, maar niet voor de Planetenbuurt, terwijl hier een kleinere afstand is tot de geluidswal. Wel staat op blz. 81 dat de woningen van de Planetenbuurt achter de geluidwal langs de Professor Prakkeweg en de N371 een zware geluidsbelasting zullen ondergaan. Langs de Sterrenbeeldenbuurt moeten maatregelen worden genomen. Er wordt niks gezegd over de Planetenbuurt.

Commentaar: Het MER-onderzoek is indicatief. Uit het uitgevoerde onderzoek kan een beeld worden verkregen van de geluidbelastingen van de woningen langs de eerste hoofdontsluiting en de N371. Het is terecht dat reclamant wijst op de mogelijke consequenties voor de woningen in de Planetenbuurt die langs deze wegen liggen. Ook voor de Planetenbuurt geldt dat er op termijn mogelijk aanpassingen aan de bestaande geluidswal nodig zijn in verband met hogere intensiteiten op de N371/Balkenweg. Dit zal worden toegevoegd bij de mitigerende maatregelen in paragraaf 5.4 van de structuurvisie.

Reactie: Reclamant verlangt als bewoner dat de toekomstige, maar ook de huidige geluidhinder voor deze woningen langs deze wegen fors wordt verminderd, zodat wordt voldaan aan de Wet geluidshinder. De huidige geluidwerende voorzieningen zijn gebaseerd op een snelheid van 50 km/uur. Er is echter geen enkele handhaving op deze snelheid. Ook de verkeersintensiteiten zijn destijds te laag ingeschat. Voorgesteld wordt de geluidwal te verhogen met een geluidkerende constructie welke ook wordt voorzien van zonnepanelen.

Commentaar: In de structuurvisie is met een verkeersmodel een prognose gemaakt voor de Balkenweg ter hoogte van de Planetenbuurt. De intensiteiten nemen hier inderdaad fors toe, omdat zowel de eerste als de derde hoofdontsluiting hierop uitmonden (en veel Kloosterveen-verkeer georiënteerd is op Assen en de A28). Bij de uitwerking van deelplannen zal telkens worden bekeken welke geluidconsequenties optreden en of wettelijk gezien aanvullende maatregelen nodig zijn. Handhaving van de toegestane maximumsnelheid is een taak van de politie.

Conclusie:

De zienswijze vormt aanleiding om de structuurvisie aan te passen. In paragraaf 5.4 zal bij de mitigerende maatregel voor geluid de Planetenbuurt worden toegevoegd.

Reclamant 12

Commentaar: Reclamant vindt het jammer van het uitzicht, de ruimte en bijbehorende genoegens als een donkere (sterren)hemel nu de nieuwbouw verder richting Norgervaart gaat komen. Daarover wordt niet gerept in de structuurvisie.

Reactie: Het aantal lichtbronnen in het plangebied van de structuurvisie zal inderdaad toenemen. Langs de randen van het plangebied zijn nu echter ook al lichtbronnen aanwezig. Bovendien zal in de openbare ruimte efficiënt met verlichting omgegaan worden (alleen daar waar nodig). Daarnaast wordt Led-verlichting toegepast in de openbare ruimte.

Commentaar: Het plangebied is agrarisch veenkoloniaal gebied met toch bijzondere flora en fauna. Bijvoorbeeld Otters, Dassen, Zwanebloem en tot voor kort Koningsvaren langs de Domeinweg, Kwartel in de graanvelden, Gele Kwikstaart, Wilde Zwanen en ganzen op de akkers. Benieuwd hoe de flora en fauna wordt ingepast in de plannen.

Reactie: Door de omzetting van landbouwgebied naar woongebied zal de soortenrijkdom in het plangebied naar verwachting groter worden. Er komt veel groen en water in het plangebied, daarnaast komt er een grote oppervlakte aan tuinen. De soorten die typisch zijn voor akkers zullen inderdaad minder gaan voorkomen.

Commentaar: Voorgesteld wordt de bebouwing aan de westkant naar de Norgervaart en aan de noordkant naar de Klokwijk achterwege te laten. Houdt daar een echte ruime zone akkergebied vrij om het landschap open te houden. En dus ook geen dwarsstroken met beplanting.

Reactie: Aan zowel de westrand als de noordrand wordt een zone vrijgehouden van bebouwing. Vooral de westelijke zone is ruim bemeten (gemiddeld ca. 75 meter). Deze zones zijn echter niet meer geschikt voor landbouwkundig gebruik en worden ingericht met groen en water

Commentaar: De waterbergingszone aan de westkant doet deugd, hoewel de zone flink breder moet om ook als ecologische zone te kunnen dienen. Vooral als er ook gewandeld en gefietst moet worden.

Reactie: De zone biedt voldoende ruimte voor zowel groen, water en ecologie als recreatief gebruik.

Commentaar: Verzocht wordt om Pelinckbos te sparen van elke (verdere) aantasting. Geen bomen meer kappen, geen verstoringen daar. Is ook niet te compenseren. Pelinckbos is een bijzonder bos dat met de aanleg van de rondweg rond Kloosterveen I al meer dan genoeg gestraft is.

Reactie: De plannen leiden niet tot ruimtebeslag op het Pelinckbos. Voor de plannen van de provincie om de N371 aan te passen is een zoekgebied opgenomen dat een puntje van het Pelinckbos raakt. Het is aan de provincie om deze plannen uit te werken.

Commentaar: De fietsoversteek Domeinweg op de Norgervaart kan en moet vervallen nu er een derde hoofdontsluiting parallel aan de Norgervaart met oostelijke aftakkingen voorzien wordt. Ook de bussen hebben voldoende alternatief.

Reactie: De aanleg van de derde hoofdontsluiting is geen reden om de fiets- en busverbinding ter hoogte van de Domeinweg op te heffen. Veel fietsers komend vanuit Norg (vice versa) maken gebruik van deze fietsverbinding. De fiets- en busverbinding langs de derde hoofdontsluiting is geen logisch alternatief.

Commentaar: Het fietspad niet op de kade van de Norgervaart leggen, maar erachter, aan de oostkant van de waterbergingszone. Is ook leuker fietsen. En onverhard. Is ecologischer en beter voor de beleving van het landschap.

Reactie: In de nadere uitwerking van de waterbergingszone zal ook de fietsverbinding meegenomen worden. Daarbij zal rekening worden gehouden met de beleving van het landschap en de effecten op

de natuur/ecologie. Er is geen aanleiding om aanleg van een fietspad op de kade op voorhand uit te sluiten.

Conclusie: Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de structuurvisie aan te passen.

Waterschap Drents-Overijsselse Delta

Commentaar: Het waterschap constateert in het algemeen dat water goed is meegenomen in de planvorming.

Reactie: Dit compliment wordt zeer gewaardeerd.

Commentaar: Omdat een exacte inschatting van ruimte voor water per woonvlek ontbreekt, blijft het belangrijk dat het waterschap vroegtijdig betrokken wordt bij uitwerkingen.

Reactie: Voor ieder bestemmingsplan zal een watertoetsprocedure worden doorlopen, waarin het waterschap uitvoerig wordt geconsulteerd.

Commentaar: Ook moeten afspraken gemaakt worden over de inrichting, beheer en onderhoud van het watersysteem.

Reactie: Dat zal per bestemmingsplan afgestemd worden met het waterschap

Commentaar: Het waterschap is positief over ontwikkeling van klimaatbestendige openbare ruimte met voldoende waterberging.

Reactie: Ook dit compliment wordt gewaardeerd.

Commentaar: Het waterschap begrijpt de keuze om met een grotere drooglegging te werken. Hierdoor ontstaat meer ruimte voor waterberging en wordt de kans op wateroverlast als gevolg van overstroming uit de Norgervaart beperkt. Houdt wel rekening met de aanwezigheid van veen in de bodem. Door extra ophoging en toename verhard oppervlak kan het veen inklinken met als gevolg bodemdaling. Geadviseerd wordt om eventueel per woonvlek of deelgebied een apart peilregime in te stellen.

Reactie: Dit is een goed advies en hiernaar zal verder onderzoek gedaan worden.

Commentaar: In de onderzochte varianten in het Plan-MER wordt uitgegaan van zomerpeil NAP+9,95 m. Dit is voor het waterschap in elk geval het minimum waterpeil dat in de vervolgutwerking van het plan als randvoorwaarde geldt. Afhankelijk van de aansluiting op het bestaande watersysteem en de hoeveelheid ruimte voor waterberging kan dit waterpeil hoger uitvallen.

Reactie: Dit is ons bekend.

Commentaar: Geadviseerd wordt het hemelwater te scheiden en voer het bovengronds af te voeren via het maaiveld. Door in de inrichting van de openbare ruimte rekening te houden met de stroming van het water, wordt wateroverlast bij hevige neerslag voorkomen.

Reactie: Scheiding van regenwater in nieuwbouwsituaties en rioolreconstructies in bestaand gebied is al standaard. Rekening houdende met kans op gladheid (opvriezen) zal worden bekeken waar oppervlakkig afvoer mogelijk is.

Commentaar: Geadviseerd wordt het watersysteem goed in te passen in het bestaande watersysteem van de wijk en het omliggende landbouwgebied. Dit betekent dat rekening gehouden wordt met de waterpeilen in deze gebieden en dat deze waterpeilen de bandbreedte bepalen waarbinnen het peilbeheer van de nieuwe wijk op wordt ingericht.

Reactie: Helemaal mee eens.

Commentaar: Het waterschap vraagt aandacht voor de inrichting van het watersysteem in de woonvlekken. Mogelijk bevat het raamwerk voldoende ruimte om water op te vangen. Wateroverlast kan echter zeer lokaal optreden. Houdt daarom rekening binnen de woonvlekken in de openbare ruimte rekening te houden met de stroming van het water. Creëer in de woonvlekken voldoende ruimte voor water.

Reactie: De woonvlekken worden zo klimaatbestendig als mogelijk ingericht.

Commentaar: De uitgangspunten in paragraaf 4.2 worden onderstreept. Benadrukt wordt dat de wateren die door het waterschap worden beheerd en onderhouden, in openbaar gebied liggen met voldoende ruimte voor onderhoud vanaf de kant of met maaiboot. Gevraagd wordt dit samen met het waterschap uit te werken per woonvlek of deelplan.

Reactie: Akkoord.

Commentaar: Het is belangrijk dat in perioden van droogte de aanvoer van water, om het watersysteem te kunnen doorspoelen, wordt gewaarborgd.

Reactie: Dat is inderdaad een belangrijk aandachtspunt. Dat betekent dat daar waar peilscheidingen middels stuwen of dammen aanwezig zijn, voorzieningen moeten worden gemaakt om ook water in te laten in lager gelegen gebied.

Commentaar: In de planperiode tot 2035 kan veel gebeuren. Ook het realisatietempo kan wijzigen. De waterbergingszone parallel aan de Norgervaart is aangemerkt als bovenplanse investering. Dit betekent dat deze voor meerdere woonvlekken wordt ingericht. Geadviseerd wordt deze zone vroegtijdig aan te leggen om zodoende een tekort aan waterberging gedurende de planperiode te voorkomen.

Reactie: Zoals er nu tegenaan gekeken wordt, gaat het eerste deel al gerealiseerd worden gelijktijdig dan wel vooruitlopend op de eerste woonvlekken.

Commentaar: Het waterschap is positief over de structuurvisie. Bij verdere uitwerking moeten nog wel veel keuzes gemaakt worden. Betrek het waterschap daar vroegtijdig bij.

Reactie: Zie boven.

Waterschap Noorderzijlvest

Commentaar: Het nabijgelegen Fochteloërveen (in beheergebied Noorderzijlvest) is een Natura 2000-gebied en maakt deel uit van het NNN (Natuur netwerk Nederland). Naar verwachting heeft uitbreiding van Kloosterveen weinig gevolgen voor dit natuurgebied. Wellicht is er in de nadere planuitwerking en het proces van vergunningverlening nog wel nader onderzoek nodig naar de hydrologische doorlatendheid van de grond in het plangebied en de reikwijdte van de grondwatereffecten.

Reactie: Aangezien in het plangebied het toekomstige laagste waterpeil niet lager wordt dan het huidige zomerpeil, zoals die door waterschap Drents Overijsselse Delta is vastgesteld, en gezien de aanwezigheid van de Norgervaart en een andere polder tussen plangebied en Fochteloërveen, wordt er vooralsnog vanuit gegaan dat nader onderzoek niet nodig is. Uiteraard wordt hierover overlegd met het waterschap Drents Overijsselse Delta en indien nodig het waterschap Noorderzijlvest

Commentaar: Het waterschap denkt graag mee waar nodig.

Reactie: Indien nodig wordt daar graag gebruik van gemaakt.

Conclusie:

Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de structuurvisie aan te passen.

Gemeente Noordenveld

Commentaar: Afwikkeling van gemotoriseerd verkeer over de nieuwe hoofdontsluiting aan de zuidkant heeft kleine, te verwaarlozen gevolgen voor het Noordenveldse wegennet. Verdere ontwikkeling van Kloosterveen zal wel druk op de brug in Norgerbrug veroorzaken. Met de huidige intensiteiten is dat nu al een knelpunt. Graag aandacht hiervoor, vanuit de bereikbaarheid van Assen vanuit de richtingen Veenhuizen/Norg vice versa.

Reactie: De bereikbaarheid van Assen vanuit Veenhuizen/Norg is een belangrijk aandachtspunt. Het is juist dat een beperkt deel van het extra verkeer als gevolg van de uitbreiding van Kloosterveen over de brug in Norgerbrug richting Norg zal rijden (vice versa). De provincie is de wegbeheerder van de N371 en de N373 en heeft daarmee de verantwoordelijkheid voor de verkeersafwikkeling op deze wegen. De gemeenten Assen en Midden-Drenthe en de provincie hebben afstemming over hun plannen en activiteiten rondom Norgerbrug. De gemeente Noordenveld is inmiddels uitgenodigd om hierbij aan te sluiten.

Commentaar: Gemeente Noordenveld wil graag in overleg over veilige, herkenbare, directe en comfortabele fietsroutes zowel binnen als buiten het plangebied. Extra fietsverkeer naar de Koelenweg is een zorgelijke ontwikkeling, maar aan de andere kant wordt de aanleg van nieuwe fietsinfrastructuur toegejuicht. Het is wenselijk om de fietsroute Koelenweg op te waarderen.

Reactie: De plannen worden graag verder afgestemd met de gemeente Noordenveld, met als gezamenlijk doel het fietsverkeer (zowel school als woon-werk als recreatief) te faciliteren met veilige routes.

Commentaar: In het Structuurplan Stadsrandzone 2008 wordt aan de gehele noordrand groenstructuur voorgesteld. Een gedeelte van Kloosterveen II is inmiddels gebouwd en afgevraagd wordt of die groene structuur nog wordt aangeplant. Geen landschappelijke inpassing aanwezig, terwijl wel zo is afgesproken.

Reactie: Voor het deel Kloosterbos en Kloosterhout (de twee gebieden die de huidige noordrand vormen) zijn de toen gemaakte bestemmingsplannen/ beeldkwaliteitsplannen uitgevoerd. Die hielden in dat tussen de kavels en de Pitteloseweg er een strook van ruim 10 meter zou komen waarin water en groen zou worden aangelegd. De strook vormt als het ware een soort "vitrage" voor de woningen waarbij de woningen niet volledig in beeld zijn, maar geflankeerd worden door groen. Uiteraard moeten de bomen nog de tijd krijgen om te groeien, zodat de woningen op termijn minder zichtbaar worden. Die ruimte is inderdaad zo aangelegd. Daar waar de woningen naar het noorden uitkijken is een strook met lage beplanting en bomen geplaatst, voor het gewenste uitzicht over de velden heen. Bij de woningen die met rug naar het buitengebied staan, is vastgelegd dat die een groene erfafscheiding moesten aanleggen. Samen met het groen (gras) met de losse bomen zorgen

die eveneens voor een overgang van wonen naar akkers. Het is wel zo dat veel van de woningen die met de rug naar het akkerland staan, delen van hun erfscheiding bewust laag hebben gehouden om vanuit de tuin te kunnen genieten van het buitengebied. Daardoor wordt er van buiten meer woning ervaren. De uitvoering is conform het bestemmingsplan.

Commentaar: Noordrand. Pagina 21: 2 robuuste groenstructuren aan noord- en oostrand. Profiel ca. 20 m breed die dicht en open worden gepland. Referentiebeeld 3.19 geeft dit weer. Echter, figuur 3.18 geeft in grotere lengtes geen bomen aan. Bebouwing is duidelijk zichtbaar vanuit het landelijk gebied. Dit is vanuit Noordenveld ongewenst. Een huis her en der in een groene zoom is landschappelijk niet storend, maar een heel bouwblok zonder groene inpassing wel. Profiel figuur 3.17 is akkoord.

Reactie: In de nu voorliggende structuurvisie is de groenstrook aan de noordzijde op minimaal 15 en gemiddeld 20 meter gezet. Ook in deze ruimte zal een waterpartij komen, dus geheel "dichtzetten" met beplanting is niet aan de orde. Ook hier is de insteek dat er "vitrage" gaat ontstaan. Waarbij de zichtbaarheid van het buitengebied voor de woningen is te ervaren en omgekeerd. Het is niet de bedoeling dat we de woonwijk laten verschuilen achter een dikke laag groen.

Commentaar: Westrand. De gemeente Noordenveld spreekt de wens uit om in het waterbergingsgebied ook opgaande beplanting in de vorm van bijvoorbeeld losse groepen bosplantsoen toe te laten zodat het beeld op het stedelijk gebied beperkt wordt.

Reactie: Beoogd wordt een afwisselend beeld langs de westrand met plas-dras gebieden waar veel riet en passende beplanting voorkomt, maar ook grasachtige delen waar afwisselend open en gesloten beplanting komt en kan ontstaan. De beelden in de toelichting zijn indicatief. In het referentiebeeld in figuur 3.21 kunnen ook bomen voorkomen, en in het referentiebeeld van figuur 3.22 kan het landschap ook opener zijn. Insteek is dat er een mooie stadsrand ontstaat die de nieuwe wijk op een aantal plekken verdekt zichtbaar maakt en op sommige plekken niet.

Commentaar: De gemeente Noordenveld wil graag in gesprek met Assen om te komen tot een goede en passende oplossing voor wat betreft de landschappelijke inpassing van het gebied.

Reactie: Een gesprek is een goede suggestie. Het concept stedenbouwkundig ontwerp wordt besproken met de buurgemeenten.

Conclusie:

Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de structuurvisie aan te passen.

Staatsbosbeheer

Commentaar: De nieuwe waterbergingszone kan een sterke aantrekkingskracht hebben op de fauna die voorkomt in de natuurgebieden westelijk van de Norgervaart. Hierbij moet de N373 overgestoken worden, hierdoor ontstaat een extra groot risico. Bijvoorbeeld de otter heeft daarmee een grotere kans om doodgereden te worden. In het plan van de gemeente wordt rekening gehouden met de inpassing van faunapassages onder de hoofdontsluitingsweg. Het zou ook heel goed zijn om dergelijke faunapassages aan te leggen vanuit de natuur in het plangebied naar de omgeving. Hierbij moet zeker aandacht zijn voor de N373.

Reactie: Deze problematiek is bekend en de wegbeheerder van de N373 (de provincie) werkt aan verbeteringen. In het kader van de voorgenomen aanpassing van de N373 is de provincie voornemens maatregelen te treffen

Conclusie:

Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de structuurvisie aan te passen.

Natuur en milieufederatie

Commentaar: Bij de keuze voor Kloosterveen III kunnen kanttekeningen worden geplaatst. Uit de Structuurvisie wordt opgemaakt dat de bouwopgave voor uitleggebieden in Assen nu volledig wordt geprogrammeerd in Kloosterveen. Blijkbaar is daarmee Messchenveld II als optie helemaal uit beeld. Dat staat haaks op het uitgangspunt om in het plangebied te kiezen voor een ruime opzet met een relatief lage gemiddelde woningdichtheid. Door een programma met minder woningen in de afronding van Kloosterveen kan echt worden ingezet op de realisatie van een robuuste groen- en waterstructuur en het creëren van ook in ecologische zin waardevolle nieuwe stadsrandzones. Dus waarom is ervoor gekozen om de volledige bouwopgave voor uitleg in Assen gebied hier te programmeren en Messchenveld II voor de termijn tot en met 2035 volledig af te schrijven.

Reactie: Toekomstige ontwikkeling van de locatie Messchenveld II is inderdaad al geruime tijd uit beeld. Deze locatie werd eind 2012 uit de gemeentelijke woningbouwplanning en –programming geschrapt om de volgende redenen:

1. Nieuwe provinciale bevolkingsprognoses resulteerden destijds in een lagere woningbehoefte en dus een lagere behoefte aan plancapaciteit;
2. Een steeds groter deel van de Asser woningbouwopgave werd, mede in verband met de ‘ladder voor duurzame verstedelijking’, gepland op binnenstedelijke locaties. De ontwikkeling Havenkwartier is hiervan een sprekend voorbeeld. Inmiddels heeft Assen ruim 50% van haar woningbouw gepland op binnenstedelijke locaties.
3. De restcapaciteit in Kloosterveen (structuurvisiegebied) bleek voldoende om ook op langere termijn te voorzien in de Asser behoefte aan groen stedelijke woonmilieus. De nieuwe uitleg op de locatie Messchenveld was niet meer nodig en is om die redenen als reële optie afgeschreven.
4. Bovendien is het rijksbeleid met betrekking tot duurzame verstedelijking er juist op gericht het aantal nieuwe uitleglocaties te beperken en beschikbare ruimte efficiënt te gebruiken. Het programmeren van nog minder woningen in Kloosterveen in combinatie met een extra uitleggebied in de vorm van Messchenveld staat juist haaks op het adagium ‘duurzame verstedelijking’.

De woningdichtheid in het structuurvisiegebied zal met gemiddeld circa 16 woningen per hectare duidelijk lager zijn dan de circa 20 woningen per hectare in het tot nu toe gerealiseerde deel van Kloosterveen. Zeker wanneer daarbij wordt bedacht dat het programma nog een behoorlijk percentage rijwoningen zal bevatten. De beoogde woningdichtheid van 16 woningen per hectare kan zeker voor stedelijke begrippen als ruim van opzet worden bestempeld.

Commentaar: Assen heeft verregaande ambities om een duurzaam en energieneutraal woongebied te realiseren. Dat blijkt uit de ruimtelijke hoofdstructuur en daarbij behorende uitgangspunten. Dit belang wordt onderschreven en reclamant is blij met de verwoording hiervan in de structuurvisie.

Reactie: Gewaardeerd wordt dat de Natuur en Milieu Federatie het belang van verregaande ambities om een duurzaam en energieneutraal woongebied te realiseren en onderschrijft.

Commentaar: Gezien wordt dat op het gebied van energieneutraliteit (zoals het streven naar gasloos) vooral ingezet wordt op de wat zachtere instrumenten (zoals voorlichting) om de verregaande ambities werkelijk te realiseren. Gepleit wordt dat in het pad naar realisatie de opdrachtgevers en ontwikkelaars niet alleen voorgelicht en gefaciliteerd worden, maar waar nodig ook wat hardere kaders meekrijgen, zodat de ambities ook echt worden gerealiseerd.

Reactie: Bij uitvoering van het nieuwe regeerakkoord zullen woningen in de regel niet meer op gas worden verwarmd. In aanvulling hierop geldt voor Kloosterveen het uitgangspunt dat het nieuwe

woongebied energieneutraal wordt ontwikkeld. Er zijn al enkele hardere landelijke kaders waaraan ontwikkelaars zich moeten houden. Op korte termijn moeten alle nieuwe gebouwen in Nederland bijna energieneutrale gebouwen (BENG) zijn. Aanvullend daarop zijn in Kloosterveen extra inspanningen nodig om energieneutraliteit te bereiken. De ontwikkelaars wordt de ruimte geven zelf te bepalen welke extra inspanning het meest passend en effectief is.

Commentaar: Als gevolg van de aanleg van de woonwijk gaat foerageergebied voor niet-broedvogels uit Fochteloërveen verloren. Zoals Kleine Zwaan, Wilde Zwaan, Toendrarietgans en Kolgans. In de Plan-MER zijn de gevolgen van het verdwijnen hiervan onderzocht. Geconstateerd wordt dat er geen sprake is van significante gevolgen, omdat de draagkracht in de rest van het foerageergebied voldoende is. Blijkbaar is dat voor de gemeente reden om hier in de structuurvisie niets meer mee te doen. Het is een gemiste kans om deze 'rode' ontwikkeling ook in te zetten voor het realiseren van gewenste 'groene' ontwikkelingen. Bijvoorbeeld door in te zetten op verbetering van foerageermogelijkheden voor soorten als Kleine Zwaan en Wilde Zwaan door middel van inrichtingsmaatregelen in de directe omgeving van het Fochteloërveen. Reclamant biedt aan om over de concrete invulling van deze 'compensatie' het gesprek aan te gaan. Deze benadering biedt een uitgelezen kans om het plan verder te verduurzamen en bij te dragen aan de versterking van het naastgelegen, unieke Fochteloërveen.

Reactie: Uit het uitgevoerde natuuronderzoek blijkt dat er ook na de uitbreiding van Kloosterveen nog ruim voldoende foerageergebied (landbouwpercelen) voor de niet-broedvogels uit het Fochteloërveen overblijft. Er zijn daarom geen significante effecten op de instandhoudingsdoelen. Er is daarom geen aanleiding om (vrijwillig) 'rood voor groen' maatregelen treffen om extra foerageergebied te realiseren. Voor het uitvoeren van het voor het Fochteloërveen geformuleerde Natura 2000-beleid zijn overigens andere partijen verantwoordelijk, met name de provincie Drenthe als bevoegd gezag.

Conclusie:

Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de structuurvisie aan te passen.

Vogelbescherming Nederland

Commentaar: De Vogelbescherming heeft waardering voor de inzet op integratie van natuur, groen en water in de woonomgeving. En daarnaast ook voor de aandacht voor 'natuur inclusief bouwen'.

Reactie: Reclamant wordt bedankt voor het uitspreken van de waardering. Het aandachtspunt met betrekking tot 'natuur inclusief bouwen' wordt betrokken in de uitwerking van de plannen.

Commentaar: Door de uitbreiding gaat foerageergebied voor kwalificerende niet-broedvogelsoorten van Fochteloërveen verloren. Zoals de Kleine Zwaan, Wilde Zwaan, Toendrarietgans en Kolgans. Ook zal de recreatiedruk in en rondom Fochteloërveen toenemen en daarmee de verstoring van broedvogels en niet-broedvogels.

Reactie: De invloed op foerageergebied van ganzen en zwanen uit het Fochteloërveen is onderzocht in de Passende Beoordeling (PB) en de Aanvulling op de PB en MER d.d. 9 oktober 2017. Hieruit blijkt dat er nog voldoende foerageergebied overblijft.

Commentaar: De onderbouwing van de conclusies in de passende beoordeling dat er geen sprake is van significant negatieve gevolgen op de kwalificerende soorten is onvoldoende en wordt niet gedeeld. Er wordt ten onrechte niet ingegaan en getoetst op de mogelijke effecten van recreatie en verstoring op de kwalificerende niet-broedvogels. In tegenstelling tot de broedvogels hebben deze soorten een binding met het landbouwgebied waarvan een deel verdwijnt in nieuwbouw en op de aangrenzende percelen meer verstoring komt.

Reactie: Voor het effect op foerageergebieden van niet-broedvogels uit het Fochteloërveen is in de PB en de aanvulling daarop de methode van de zgn. kolgansdagen toegepast. In deze methode wordt rekening gehouden met verstoring van foeragerende vogels door mensen die zich bevinden op wegen en paden langs de landbouwgronden.

Commentaar: De conclusies uit de passende beoordeling zijn gebaseerd op een rapport van Grontmij uit 2011. Dit rapport toetst alleen de effecten op aangewezen broedvogelsoorten. Niet-broedvogelsoorten zijn in dit rapport niet meegenomen. Dus er kan niet geconcludeerd worden dat er geen negatieve effecten zijn op de niet-broedvogels van Fochteloërveen.

Reactie: Deze stelling van reclamant is onjuist, de conclusies in de Passende Beoordeling bij de Structuurvisie Kloosterveen 2017-2035 (Sweco 2017) zijn gebaseerd op de Passende Beoordeling niet-broedvogels (Buro Bakker 2011).

Commentaar: In de voortoets, rapport van 2011, wordt op blz. 24 geconcludeerd dat de significantie van effecten op de Toendrarietgans op voorhand niet uit te sluiten is (geluid, licht, gebiedsgebruik). De passende beoordeling van Buro Bakker gaat daar nader op in. Echter, in paragraaf 5.4 'Verstoring door recreatiedruk' in de passende beoordeling bij het huidige MER komen de conclusies uit dit rapport van Buro Bakker helemaal niet terug of ter sprake.

Reactie: In paragraaf 5.2.2. van de Passende Beoordeling bij de Structuurvisie Kloosterveen 2017-2035 wordt ingegaan op verlies van foerageergebied, waarbij ook is vermeld dat bepaalde verstoringafstanden zijn aangehouden.

Commentaar: Verder ontbreekt toetsing van de effecten van het plan op kraanvogels. Ook al is het gebied nog niet aangewezen voor deze soort, dat gaat op termijn wel gebeuren nu de kraanvogel hier definitief gevestigd is. De kraanvogel is een soort van Annex-I van de Vogelrichtlijn waarvoor het Fochteloërveen één van de vijf belangrijkste gebieden is. Hiermee kwalificeert de soort zich voor aanwijzing. Zoals al in een eerdere zienswijze (in 2010) is aangegeven, zouden om die reden de effecten van het plan op kraanvogels (bijvoorbeeld verstoring door toenemende recreatiedruk) daarom ook passend moeten worden beoordeeld.

Reactie: Er zijn geen instandhoudingsdoelen voor de kraanvogel geformuleerd. Deze soort geniet geen bescherming via de gebiedsbescherming Wet natuurbescherming. In de opgestelde Aanvulling op de PB en MER is in beeld gebracht hoe de kraanvogel zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld in het Fochteloërveen en wat het verwachte effect is van de uitbreiding van Kloosterveen. De conclusie hiervan is dat de trend voor kraanvogels in het Fochteloërveen positief is en dat de uitbreiding van Kloosterveen niet tot relevante extra verstoring zal leiden.

Commentaar: Het rapport 'Passende beoordeling niet-broedvogels' van Buro Bakker uit 2011 kan niet langer als betrouwbare toetsing volstaan. De gegevens in dit rapport zijn verouderd, zowel qua aantallen vogels als qua aantallen hectares geschikt onverstord foerageergebied. Significante effecten op de instandhoudingsdoelen van ganzen en zwanen uit het Fochteloërveen kunnen niet worden uitgesloten.

Reactie: Naar aanleiding van het voorlopig advies van de Commissie m.e.r. is een Aanvulling opgesteld. In deze Aanvulling d.d. 9 oktober 2017, is een actualisatie uitgevoerd. De conclusie dat er voldoende foerageergebied overblijft en dat er daarom geen significant negatieve effecten zijn, blijft gehandhaafd.

Commentaar: In het rapport van Buro Bakker uit 2011 wordt onvoldoende rekening gehouden met het feit dat de ontwikkeling van Kloosterveen, naast kwantitatief verlies aan foerageergebied, ook

extra recreatiedruk in het Fochteloërveen en de resterende foerageergebieden eromheen zal veroorzaken, naast de forse toename die de afgelopen jaren al te merken is. Het effect op foerageergebieden strekt zich verder uit dan alleen het plangebied. De sterke toename van verstoring op sommige locaties de afgelopen jaren maakt foerageergebieden nu al ongeschikt of onbereikbaar.

Reactie: Voor het effect op foerageergebieden van niet-broedvogels uit het Fochteloërveen is de methode van de zgn. kolgansdagen toegepast. In deze methode wordt rekening gehouden met verstoring van foeragerende vogels door mensen die zich bevinden op wegen en paden langs de landbouwgronden. De genoemde ganzensoorten en zwanensoorten zijn gevoelig voor optische verstoring (het zien van mensen). In de methode wordt daarom voor alle wegen en paden, ongeacht of ze rustig of druk zijn, een vaste verstoringafstand aangehouden.

Commentaar: Daarnaast speelt de toename van verstoring door jachtactiviteiten in en nabij de foerageergebieden een belangrijke rol. Verstoring door jacht leidt tot ongeschiktheid als foerageergebied. Hier moet rekening mee gehouden worden.

Reactie: De gehanteerde verstoringafstanden zijn in de Passende Beoordeling van Buro Bakker 2011 ruim genoeg voor een landbouwgebied met jachtverstoring

Commentaar: In het Natura 2000-beheerplan worden de negatieve effecten van het verdwijnen van foerageergebied en toename van verstoring op kwalificerende niet-broedvogelsoorten benoemd. Genoemd worden verdichting van het landschap, recreatie, jacht en vliegverkeer.

Reactie: Voor het uitvoeren van het in het Beheerplan Fochteloërveen geformuleerde Natura 2000-beleid zijn andere partijen verantwoordelijk, met name de provincie Drenthe als bevoegd gezag.

Commentaar: In de passende beoordeling van Buro Bakker uit 2011 worden de effecten van toename van recreatiedruk op Slobeend en Wintertaling wel beschouwd, maar de effecten van deze toename op ganzen en zwanen worden onterecht niet getoetst. Dat zijn nu net soorten die afhankelijk zijn van het landbouwgebied en gevoelig voor een toename in deze gebieden.

Reactie: Zoals vermeld, wordt voor foerageergebieden van niet-broedvogels de methode van de kolgansdagen toegepast, waarin gewerkt wordt met vaste verstoringafstanden.

Commentaar: De Vogelbescherming spreekt haar waardering uit voor het feit dat binnen het plangebied voldoende ruimte voor recreatie en aanvullende verbindingen worden gerealiseerd zodat de recreatiedruk op het Fochteloërveen wordt verminderd. Maar deze maatregel biedt onvoldoende zekerheid en soelaas. De maatregel is te weinig concreet omschreven. Onduidelijk is hoe de monitoring plaatsvindt en effectiviteit van de maatregel wordt gemeten.

Reactie: De maatregel "verminderen recreatiedruk" houdt in dat de nieuwe bewoners goede alternatieve recreatiemogelijkheden wordt geboden, in en buiten de nieuwe wijk. In en rondom het nieuwe woongebied liggen veel groengebieden die recreatief gebruik kunnen worden. In het recreatieplan Fochteloërveen (Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, omliggende gemeenten en Recreatieschap) wat wordt opgesteld, is ook monitoring van de recreatiedruk een wezenlijk onderdeel om de effecten van de toegepaste maatregelen te kunnen meten. Hierbij gaat ook gekeken worden naar de toename vanuit Kloosterveen.

Commentaar: Verzocht wordt daarom om zorgvuldiger de effecten op niet-broedvogels en kraanvogels te onderzoeken op basis van de meest actuele gegevens, bij de beoordeling van draagkracht van foerageergebied ook de verwachte toename van verstoring volwaardig mee te nemen in samenhang met de reeds aanwezige druk en inrichtingsmaatregelen voor het verbeteren

van de foerageermogelijkheden op te nemen in de planvorming. Dit biedt een kans om het plan ook echt een groen en duurzaam karakter te geven. Over concrete invulling van eventuele maatregelen denkt de Vogelbescherming graag mee.

Reactie: Uit het uitgevoerde natuuronderzoek blijkt dat er ook na de uitbreiding van Kloosterveen nog ruim voldoende foerageergebied (landbouwpercelen) voor de niet-broedvogels uit het Fochteloërveen overblijft. Er zijn daarom geen significante effecten op de instandhoudingsdoelen. Er is daarom geen aanleiding om (vrijwillig) 'rood voor groen' maatregelen te treffen om extra foerageergebied te realiseren. Voor het uitvoeren van het voor het Fochteloërveen geformuleerde Natura 2000-beleid zijn overigens andere partijen verantwoordelijk, met name de provincie Drenthe als bevoegd gezag

Conclusie:

Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de structuurvisie aan te passen.

3. Inloopavond

Op dinsdag 11 juli 2017 is een inloopavond over de ontwerp-structuurvisie georganiseerd. Medewerkers van de gemeente Assen waren aanwezig om een toelichting te geven op de toekomstige plannen en vragen te beantwoorden. Hoewel er nu nog geen concrete bouwplannen zijn, is al wel de globale inrichting van het gebied getoond. Bepalende onderdelen zoals de doorgaande wegen, de watergangen en de groene overgangen vanuit het huidige Kloosterveen en naar het omliggende landschap staan in de ontwerp-structuurvisie en zijn getoond tijdens de inloopavond. Qua bebouwing zal er een mix komen van rij-, 2/1-kap en vrijstaande woningen en mogelijkheden voor particuliere bouw.

De inloopavond is druk bezocht door onder meer inwoners uit de woonwijk en uit de omgeving van Kloosterveen, en ook door potentiële geïnteresseerden voor nieuwe woningen in Kloosterveen. Ca. 500-700 mensen hebben de inloopavond bezocht. De reacties tijdens de inloopavond waren overwegend positief. De mensen hebben een goede indruk gekregen van de plannen en een goede uitleg gehad. Er was onder meer veel interesse voor nieuwe kavels en woningen en er werden veel vragen gesteld over de planning van eventuele kaveluitgifte door de gemeente.

Daarnaast zijn er ook wel aandachtspunten meegegeven voor de verdere uitwerking en er werden enkele opmerkingen aangegeven over de inhoud van de ontwerp-structuurvisie en MER. Een aantal hiervan zijn hieronder kort weergegeven.

Opmerkingen ontwerp-Structuurvisie en MER

Tijdens de inloopavond zijn drie opmerkingen gemaakt waarop de gemeente Assen in deze nota schriftelijk wil reageren. De reactie en het commentaar van de gemeente zijn hieronder weergegeven.

Reactie: In het MER ontbreekt bestaande bedrijvigheid aan de Norgervaart (composteerbedrijf). Dit bedrijf mag niet belemmerd worden in zijn mogelijkheden door woningbouw aan de overzijde.

Commentaar: In paragraaf 4.2.1 van het MER is melding gemaakt van een composteerbedrijf aan de Norgervaart. Hierbij is als indicatieve afstand 100 meter vanwege geur aangegeven. Tussen het bedrijf en de nieuwe woonwijk liggen een provinciale weg, een kanaal en een geplande brede waterbergingszone. Op het moment dat de planuitwerking voor de meest westelijke gelegen woningen aan de orde is, zal worden bezien welke milieucontour geldt en moet worden gerespecteerd. In de tabel in par. 5.2 van de structuurvisie is voor de volledigheid aangepast dat het hier gaat om de locatie Norgervaart 5b in plaats van Norgervaart 6.

Reactie: In het MER wordt een bedrijf aan de Hoofdvaartsweg als een fruitteelt bedrijf aangeduid. Dit klopt niet. Dit is een akkerbouwbedrijf.

Commentaar: Dank voor deze correctie. De betreffende informatie in het MER was toelichtend van aard, deze informatie is niet van belang voor de effectanalyses in het MER. Het is derhalve niet nodig het MER hierop aan te passen. Wel is de vermelding van het bedrijf in par. 5.2 van de structuurvisie aangepast.

Reactie: Is voldoende onderzocht dat de huidige scholen voldoende capaciteit hebben om de toekomstige vraag te kunnen opvangen?

Commentaar:

Ja, dit is onderzocht. Hieruit is gebleken dat de capaciteit voldoende is. De kinderen die nu naar de basisschool gaan in Kloosterveen zullen de komende jaren doorstromen naar het voortgezet onderwijs (buiten Kloosterveen). Hierdoor komt op de basisscholen weer capaciteit beschikbaar, die

kan worden benut voor de kinderen uit het nieuwbouwgebied. De nieuwbouw zorgt ervoor dat de bestaande capaciteit langer kan worden benut.

Aandachtspunten voor de uitwerking

Tijdens de inloopavond zijn ook aandachtspunten aan de gemeente meegegeven. Deze worden hieronder vermeld. De gemeente zal deze aandachtspunten meenemen bij de uitwerking in bestemmingsplannen.

- Heb aandacht voor veilige routes voor het bouwverkeer van de nieuwe woningen. Beperk zoveel mogelijk de overlast van bouwverkeer door de bestaande wijk en over de bestaande infrastructuur in de wijk.
- Heb vanaf het begin aandacht voor een goede doorstroming over de bestaande en nieuwe invalswegen van de wijk. Mogelijk dat de nieuwe hoofdonthoofding al vanaf het begin aangelegd kan worden. Mogelijk dat 3 hoofdonthoofdingen niet voldoende zijn.
- Heb aandacht en neem eventuele maatregelen voor een goede doorstroming in de bestaande wijk (Aletta Jacobsweg, Rosa Spierweg, Blauwbandkade/Brasemstraat, Prof. Prakkeweg, Maria Montessoriweg/Carry van Bruggenweg).
- Bekijk of oude bestaande bomen verplaatst en geïntegreerd kunnen worden in de nieuwe groenstrook tussen de oude en nieuwe wijk. En geef duidelijk aan hoe breed deze groenstrook tussen het oude en nieuwe gedeelte van de wijk wordt. Is dit in-/exclusief de bestaande groenstrook.
- Investeer vanaf het begin in de aanleg van de groene bufferstroken, want bomen hebben tijd nodig om te groeien.
- Houd ook rekening met groen/ruimte voor spelende kinderen. Bijvoorbeeld in Kloosterhage is daar nu weinig ruimte voor.
- Realiseer geen autoverbinding tussen de nieuwbouw in het zuidelijke deel en de Sterrenbeeldenbuurt. De huidige infrastructuur is daar niet op berekend.
- Heb aandacht voor (geluids)overlast in de Sterrenbeeldenbuurt/Planetenbuurt als gevolg van toename van het verkeer op de Balkenweg.
- Heb aandacht voor voldoende parkeergelegenheid en spelen in de nieuwe wijk.
- Zorg ook voor goede en veilige fiets- en voetgangersverbindingen tussen de bestaande en nieuwe wijk met de Baggelhuizerplas en Tonckensbos.
- Graag aandacht voor oplossingen voor de verkeerssituatie rond en in het buurtschap Norgerbrug.
- Er zijn verschillende signalen afgegeven over het al dan niet knippen van de Hoofdvaartsweg. Bewoners zien graag een knip om zo sluipverkeer tegen te gaan. Bedrijven in en nabij Norgerbrug zien liever geen knip omdat dit effect kan hebben op hun klandizie.

Tot slot hebben veel mensen benadrukt dat goede communicatie over en betrokkenheid bij de verdere uitwerking zeer op prijs wordt gesteld.

4. Staat van wijzigingen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de wijzigingen die in de structuurvisie en/of de daarbij behorende stukken worden doorgevoerd. Daarbij worden ten eerste de wijzigingen behandeld die voortkomen uit de behandeling van de zienswijzen in hoofdstuk 2 van deze nota. Vervolgens worden enkele wijzigingen naar aanleiding van de inloopavond van 11 juli behandeld. Tot slot wordt ingegaan op enkele wijzigingen die voortkomen uit een motie van de gemeenteraad van 13 juli 2017.

Wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen

In hoofdstuk 2 van deze nota zijn is twee keer aangegeven dat er aanleiding is de structuurvisie aan te passen. Dit betreft de volgende twee aanpassingen

- Op de visiekaart en in paragraaf 3.2 van de toelichting wordt de bestaande lintbebouwing van de Hoofdvaartsweg Noordzijde behandeld.
- In paragraaf 5.4 van de toelichting wordt bij de maatregelen naast de Sterrebeeldenbuurt ook de Planetenbuurt vermeld.

Wijzigingen naar aanleiding inloopavond

In hoofdstuk 3 van deze nota is aangegeven dat de structuurvisie op het volgende punt wordt aangepast

- In tabel in paragraaf 5.2 wordt de vermelding van enkele bestaande bedrijven en hun indicatieve milieucirkels aangepast. Tevens is een bestaand bedrijf (Norgervaart 10) aan de tabel toegevoegd.

Wijzigingen naar aanleiding van motie gemeenteraad

Op 13 juli 2017 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen over gasloos en energieneutraal bouwen in Kloosterveen. De raad draagt het college op bij de ontwikkeling van de volgende fases van de wijk Kloosterveen als uitgangspunt te hanteren dat hier gasloos, circulair en energieneutraal zal worden gebouwd. Naar aanleiding van deze motie wordt de volgende aanpassing in de structuurvisie doorgevoerd.

- Paragraaf 3.3: aanpassen bestaande teksten gasloos bouwen en energieneutraal bouwen